

Uddrag

af

Aarhuns Byråds

Forhandlinger

for

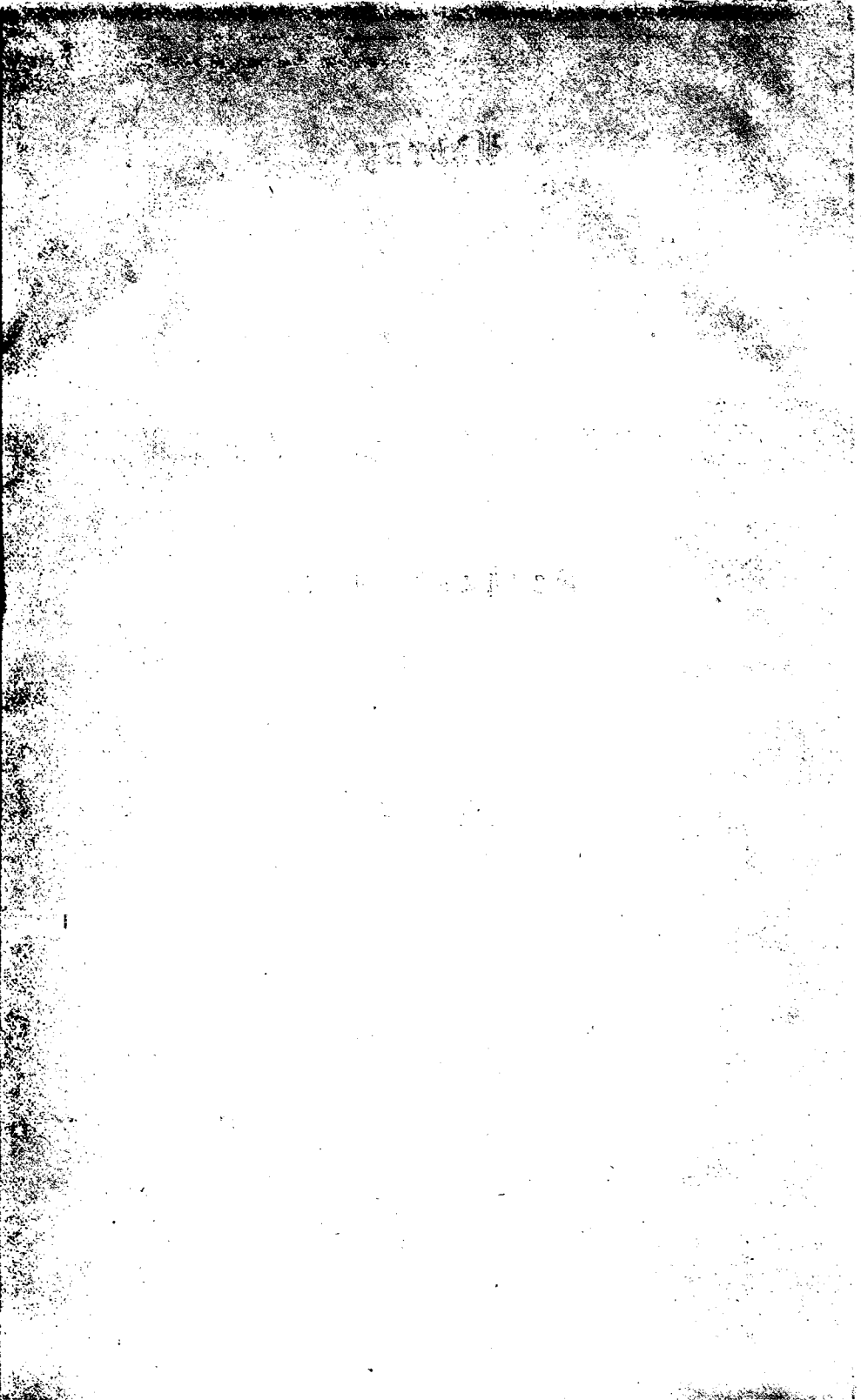
1869.

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhlé.

1870.

A. Fortegnelse over Medlemmerne af Byraadet og de særlige
communale Commissioner samt Communens Bestillingsmænd.

Byraadet.

(Efter Lov 26de Mai 1868.)

Generalfrikscommissair U. E. Schmidt, C., D.M., Borgmester,
Formand.

Den større Halsedeel, valgt fra 1ste Januar 1864 paa 6 Aar:

Kjøbmand H. Broge, R.

Farver og Fabrikant A. B. Holm.

Snedker S. Drum.

Consul J. M. Mørk, R.

Kjøbmand J. W. Hoyer.

Skrædder H. F. Baesø.

Gartner Fr. J. Chr. Jensen.

Garver C. F. Wissing.

Bundtmager E. Warming, valgt $\frac{3}{4}$ 1867 for 3 Aar.

Cancelliraad, Byfoged L. Hammerich, R., D.M., valgt $\frac{4}{5}$ 1869
for 1 Aar.

Den mindre Halsedeel, valgt fra 3die Januar 1867 paa 6 Aar:

Cancelliraad, Procurator D. H. Nørø.

Glarmester B. Gamst.

Muurmester K. Nielsen.

Kjøbmand K. Lassen.

Commerceraad J. H. Gerdes.

Professor, Overlærer Cl. Funch, R.

Kjøbmand D. Bøch.

Kjøbmand C. E. Gøgsche.

Fabrikant H. Lissberg, valgt $\frac{11}{12}$ 1869 paa 4 Aar.

Byraadets staaende Udvalg.

Udvalget for Havnevesenets:

Borgmesteren, Formand.

Kjøbmand H. Broge } af Byraadet.

" C. C. Gøtzsche }

" Seidelin }

" R. Wulff } valgte udenfor Byraadet.

Udvalget for Kasse- og Regnskabsvesenets:

Borgmesteren, Formand.

Commerceraad Gerdes.

Kjøbmand Høyer.

Udvalget for Fattigvesenets:

Cancelliraad Nors, Formand.

Glarimester Gamst.

Cancelliraad Hammerich.

Fabrikant Holm.

Ekræbder Baesø.

Udvalget for Skolevesenets:

Professør Funch, Formand.

Kjøbmand Høyer.

Snedker Drum.

Udvalget for Brolægningsvesenets:

Cancelliraad Hammerich, Formand.

Muurmester Nielsen.

Kjøbmand Gøtzsche.

Udvalget for Veivæsenets:

Fabrikant Liisberg, Formand.

Kjøbmand Broge.

" Lassen.

Udvalget for Markvesenets:

Kjøbmand Lassen, Formand.

Garver Wisjing.

(Collecteur Hansen, valgt af Fordeierne ²¹/₂ 1867 paa 3 Aar,
udgjør med de to Forannævnte Markdirektionen.)

Udvalget for den offentlige Belysning:

Cancelliraad Hammerich, Formand.
 Muurmester Nielsen.
 Kjøbmand Bøch.

Udvalget for Sygehuset:

Fabrikant Liisberg, Formand.
 Kjøbmand Bøch.
 Bundmager Warming.

Udvalget for Bygninger og Inventariefager:

Cancelliraad Hammerich, Formand.
 Skrædder Bæjs.
 Fabrikant Holm.

Udvalget for Legater:

Borgmesteren, Formand.
 Cancelliraad Nørsk.
 Consul Mørk.

Udvalget for Skovvæsenet:

Fabrikant Liisberg, Formand.
 Gartner Jensen.
 Consul Mørk.

Udvalget for Byens og dens Omgivers Forskjønnelse:

Generalkrigscommissair Schmidten, Formand.
 Commmerceraad Gerdes.
 Gartner Jensen.

Skatteligningscommissionen:

Den større Halsedeel, valgt den 29de August 1867 for 3 Aar:

Ræmner, Procurator Langballe, Formand.
 Kjøbmand C. F. Schaarup.
 Skorstensfeier Schawo.
 Mægler Nrøe.
 Kjøbmand H. Frandsen.

Snedker S. Petersen.
 Dreier L. P. Møller.
 Kammerherre J. Bauditz, valgt ¹⁰/₁₀ 1867.

Den mindre Halvdeel, valgt den 23de August 1869 for 3 Aar:

Procurator Winge.
 Capitain Schroll.
 Kjøbmand C. P. Spliid.
 " M. Meden.
 Gjortler N. Halb.
 Maler A. L. Nielsen.
 Kjøbmand H. M. P. Schouby.

Inspectionen for Aarhuus Domkirke:

Stiftsprovst Boesen, Formand.
 Borgmesteren (af Magistraten).
 Fabrikant H. Liisberg, valgt af Byraadet ¹⁴/₁ 1869.
 Kjøbmand Edw. F. Rahr, Kirkeværge.

Inspectionen for Frue Kirke:

Provst Bendix, Formand.
 Borgmesteren (af Magistraten).
 Kjøbmand Høyer, valgt af Byraadet ¹⁴/₁ 1869.
 Kjøbmand A. Nielsen, Kirkeværge.

Skolecommissionen:

Provst Bendix, Formand.
 Stiftsprovst Boesen.
 Professor Junck } valgte af Byraadet ¹⁴/₁ 1869.
 Snedker Drum }
 Kjøbmand E. Secher } valgte indenfor Byraadet af dette f. D.
 Vinhandler Schaarup }

Bgningscommissionen:

Borgmesteren, Formand.
 Politimesteren.
 Brandcapitain, Snedker Theilgaard.

Snedker Drum } valgte af Byraadet ¹⁴/₁ 1869.
 Muurmester Nielsen }
 Tømmermester Andersen } valgte af Byraadet udenfor dette.
 Muurmester Lund }
 Agent Herfkind, Bygningsinspecteur.

Sundhedscommissjonen:

Politimesteren, Formand.
 Stadslæge Dorph.
 Apotheker Meyer.
 Skorstensfeier Schawo.
 Buntmager Warming.

Indqarteringscommissjonen:

Borgmesteren, Formand.
 Fabrikant Holm.
 Agent Herfkind.
 Capitain Steinmann.
 Intendant Rahbek.

Den borgerlige Indrulleringscommissjon:

Byfogeden.
 Chefen for Borgervæbningen, Uhrmager P. Rohde.
 Brandcapitain, Snedker Theilgaard.
 Garver Wisfing.

Commissjonen for Armatur- og Borgervæbningsfonden:

Cancelliraad Hammerich.
 Garver Wisfing.
 Chefen for Borgervæbningen og
 En Lieutenant af Borgervæbningen.

Bestyrelsen for Malerisamlingen:

Justitsraad, Physicus Dr. Weis } valgte af Kunstforeningen.
 Apotheker Meyer }
 Generalkrigscommissair Schmidten } valgte af Byraadet.
 Consul Mørk }

Revisorer af Communnens Regnskaber:

Exam. juris Bjerring.

Kassierer K. Raae.

Communale Embeds- og Bestillingsmænd:

Cand. juris Møller, Secretair ved Byraadet.

Procurator Langballe, Ræmmer.

Stadslæge Dorph, Hospitalslæge.

Civilingenieur Obel, Stads- og Havneingenieur.

Agent Herskind, Secretair og Regnskabsfører ved Havnevæsenet.

Procurator Brendstrup, Secretair ved Fattigvæsenet.

Kjøbmand Henriksen, Billetteur, Secretair og Regnskabsfører ved
Indqvarteringscommissionen.

Overtanoneer Hoppe, Havnefoged.

Simonsen, Deconom ved Sygehospitalet.

Rnudsen, Skovfoged.

Rasmussen, Markbetjent.

Mødet den 7de Januar.

Det meddeleste, at Cancelliraad Hammerich var bleven valgt til Medlem af Byraadet ved det af den almindelige Bælgerklasse den 4de Januar foretagne Valg.

^{93/1866.} I Anledning af at Indenrigsministeriet havde erindret om Tilendebringelsen af Fordebogen og Vedtægten for de faste Eiendommers Beskatning blev det oplyst, at begge Dele snart vare udarbejdede, og at den ny Beskatningsmaade saaledes vilde kunne træde i Kraft ved næste Skatteansættelse. (See Mødet 29de Juli).

^{103/1867.} Det overdroges Borgmesteren, Gerdes og Høyer paa Byraadets Begne at forsyne Obligationerne for det af Skovcommis-sionen optagne Laan til den ny Beværtningspavillon med Paategning om Communens Garanti. (See Mødet 25de Novbr.).

^{108/1867.} Da der endnu ikke var givet Approbation paa det indsendte Udkaft til Vedtægt for Ordningen af Byens Politivæsen, medens der i Forventning af Approbationens Meddelelse var foretaget Skridt til at lade den ny Ordning træde i Kraft i en nær Fremtid, besluttede man at erindre om Sagen. (See Mødet 18de Marts).

^{122/1867.} Da der fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Skoleraadet Intet havde fundet at erindre imod, at det fra 1ste Januar 1869 at regne paalægges de Forældre, der have Børn i Friskolen, at betale Skolepenge i Henhold til Lov 8de Marts 1856 § 11, blev det overdraget det eventuelle Udvalg for Skolevæsenet nu at drage Omsorg for denne Foranstaltnings Gjennemførelse.

^{10/1868.} Der fremlagdes Approbation fra Indenrigsministeriet paa, at Kommunen i Anledning af Friskolens Udvidelse maatte optage et yderligere Laan hos Aarhus Sparekasse paa indtil 5,500 Rdl., som tilbagebetales med 2,000 Rdl. aarlig, naar det Laan, der optoges, da Friskolen blev bygget, er tilbagebetalt. (Under 29de Januar meddeelte Indenrigsministeriet Bevilling til at svare 4½ % i Rente af Laanet).

^{62/1868.} Et Beløb, der i sin Tid var fremsendt til Dækning af Communens Andeel i Udgifterne ved den gjentagne Omlægning af den forreste Deel af Meilgade i Aaret 1867, og som man dengang ikke vilde føre til Indtægt, forinden der var givet vedkommende Beibetjent, i hvis Løn Beløbet var aførtet, Feilighed til at aubrage om at erholde det tilbage, besluttede man nu at tage til Indtægt, da intet saadant Andragende hidtil var fremkommet og det var bekendt, at det heller ikke kunde ventes indsendt senere.

^{91/1868.} Den af Indenrigsministeriet stadfæstede Bedtægt for Styrelsen af de communale Anliggender i Aarhus Kjøbstad besluttede man at lade thinglæse og bekendtgjøre, at Exemplarer af den kunde afhentes hos Ræmmeren, naar den var færdig fra Trykken.

^{159/1868.} Det forelagte Udkast til Forretningsordenen for Byraadet blev vedtaget med enkelte Ændringer. Forretningsordenen vil for Fremtiden i alt Væsentligt være overensstemmende med den tidligere gjældende.

^{176/1868.} I Anledning af en Meddelelse om, at Indenrigsministeriet var villigt til at sende en af sammes Tegnere hertil, for at undersøge Forholdene med Hensyn til den projecterede Forlængelse af den søndre Havnemole, saafremt man af Havnekasen vilde erstatte de herved forarsagede Udgifter, besluttede man overensstemmende med en Erklæring fra Havnecommissionen at udtale, at man indgif paa dette Vilkaar.

^{1/1869.} Man udtalte sig for, at Cancelliraad Jensen og Procurator Knudsen valgtes henholdsvis til Overligningscommissair og Suppleant.

^{2/1869.} Et Forslag til Bekendtgjørelse om, at Indsigelser mod Skatteligningen for Fremtiden kun kunne fremsættes inden de i Communaloven foreskrevne Frister, blev vedtaget.

Mødet den 14de Januar.

Det meddelees, at den høistbeskattede Bælgerklasse den 11te ds. havde valgt Kjøbmand H. Liisberg til Medlem af Byraadet.

— I Anledning af, at Stiftamtet havde forlangt nærmere Oplysninger om, naar Hestemarkederne i Randers virkelig afholdes, og meddeelt, at det agtede at forelægge Amtsrådet det af Byraadet indsendte Andragende til Indenrigsministeriet om Forandring i den hidtil bestemte Tid for disse Markeders Afholdelse i Aarhus, overdroges det Besh og Bshjche at tilvejebringe de forlangte Oplysninger, hvorhos man vedtog at opfordre Amtet til ikke at udsætte Andragendets Indsendelse til Ministeriet, indtil Amtsrådet havde holdt Møde.

— For Aaret 1869 foretoges følgende Valg til de i Vedtægtens § 2 nævnte staaende Udvalg:

Udvalget for Havnevæsenet, i hvilket Borgmesteren er Formand, Broge og Götsche samt udenfor Byraadets Medlemmer Kjøbmand Seidelin og Kjøbmand Wulff,

Udvalget for Fattigvæsenet: Baess, Gamst, Hammerich, Holm og Nørø,

Udvalget for Skolevæsenet: Funch, Høyer og Drum,

Udvalget for Brolægningsvæsenet: Hammerich, Götsche og Nielsen,

Udvalget for Veivæsenet: Broge, Lassen og Viisberg,

Udvalget for den offentlige Belysning: Bøch, Hammerich og Nielsen,

Udvalget for Bygninger og Inventariefager: Baess, Hammerich og Holm,

Udvalget for Legater, i hvilket Borgmesteren ifølge Vedtægten er Formand, Mørk og Nørø,

Udvalget for Skovvæsenet: Jensen, Viisberg og Mørk,

Udvalget for Sygehuset: Bøch, Viisberg og Warming,

Udvalget for Byens og dens Omgivers Forstjænnelse: Borgmesteren, Gerdes og Jensen,

Udvalget for Markvæsenet: Lassen og Wiisling,

Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet, i hvilket Borgmesteren ifølge Vedtægten er Formand, Gerdes og Høyer.

Desuden valgtes:

Viisberg til Medlem af Domkirkeinspectionen,

Høyer til Medlem af Frue Kirkes Inspection,

Funch og Drum samt udenfor Byraadets Medlemmer Kjøbmand E. Secher og Vinhandler Skaarup til Medlemmer af Skolecommissionen,

Nielsen og Drum samt udenfor Byraadets Medlemmer Tømmestmester Andersen og Muurmester Lund til Medlemmer af Bygningscommissionen,

Warming til Medlem af Sundhedscollectionen istedetfor Kjøbmand Spliid, der ønskede at udtræde,

Holm samt udenfor Byraadets Medlemmer Agent Herfind til Medlemmer af Indqvarteringscommissionen,

Wiisling til Medlem af den borgerlige Indrulleringscommission,

Hammerich og Wiisling til Medlemmer af Commissionen for Armatur- og Borgervæbningsfonden,

Borgmesteren og Mødt til Medlemmer af Udvalget for Byens offentlige Malerisamling,

Junch til at føre Tilsyn med Udarbejdelsen af Beretningen om Byraadets Virksomhed,

Warming til at kontrollere Mødetiden i Byraadet,

Hammerich til Medlem af Valgbesthyrelsen for Landsthingsvalg,

Gamst og Nørst til i Forening med Borgmesteren at forestaae de kommunale Valg i Aarets Løb, og

Byskriveren, Gamst og Jensen til at affatte Valglister.

— I Anledning af at Justitsministeriet havde ladet forespørge, om Byraadet ønskede Forestilling nedlagt om Stadsfæstelse paa det indsendte Udkast til Vedtægt for Ordningen af Kjøbstadens Politie, uanset at Indenrigsministeriet havde erklæret, at Spørgsmaalet om et aarligt Tilskud fra Havnens Kasse til Udgifterne ved Politiet endnu ikke var afgjort, besluttede man at svare, at man ikke ønskede Sagen om Politiets Ordning udsat af Hensyn til dette Spørgsmaal, til hvis Afgjørelse der ibrigt var foretaget hvad der udtrævedes fra Byraadets Side.

^{3/1869.} Paa et Andragende fra Værtshusholder Hastrup om at maatte erholde tillæie den Jordlod, der tidligere havde været ubleiet til afdøde Snekker Vech, besluttede man at fritage Vechs Enke, der havde givet Samtykke til, at Leiemaalet gik over til Hastrup, for dette, fra Mikselsdag 1868 at regne, og derpaa at lade afholde ny Auction over Lodden.

Moedet den 21de Januar.

Man bekræftede alle de for Tiden ansatte Embeds- og Bestillingsmænd i deres daværende Functioner og med de dem tillagte Lønninger fra 1ste Januar 1869. Med Hensyn til Ansættelsen af en Stads- og Havneingenieur besluttede man ikke at opslaae Posten vacant, men at ansætte den herboende Civil-Ingenieur P. B. Obel, under Forudsætning af, at man kom til Rette med ham angaaende det Honorar, han skulde have for sit Project til Vandværket. Angaaende det sidste Punkt overdroges det Borgmesteren at forhandle med ham. (I Mødet den 4de Februar valgte man Obel til Stads- og Havneingenieur, fra 1ste Januar 1869 at regne).

— Efter Forslag fra Udvalget for Fattigvæsenet besluttede man at inddele Byen i følgende Fattigdistricter:

1ste District: Fissergade, Fisserghde, Frederiksgade, Østergade, Søndergade, Amaliegade samt Husene bag om Byen imellem Frederiks- og Fredensgade,

- 2det District: Fredensgade, Mindegade, Fredenstov, Dyrkarken, Ridderstræde, Spanien og Grønland,
- 3die District: Kevet, Skolegade og Skoleghde, Havnegade, Kanniksgade, St. Clemens Torv, den sydlige Side af Domkirkegaarden og Torvet, den østlige Side af Immervad, Maren Smedsghde samt Nagade,
- 4de District: Den nordlige Side af Domkirkegaarden og Torvet, Bispegghden, Rosensgade, Meilgade inclusive Sandgraven, Smedsghde, Havgghde, Tværgade og Graven,
- 5te District: Bolden, Studsgade, Paradiisgade, Nørregade, Teglgaastræde, Nørrebrogade og Knudrigsgade,
- 6te District: Badstuegade, Guldsmedgade, den nordlige Deel af Lille Torv, Klostergade, Tangen, Frue Kirkerist, Munkegade, Nysgade og Grønnegade,
- 7de District: Den vestlige Side af Immervad og Lille Torv, Vestergade, Møllegghde, Vesterbrogade, Garverghde og Møllestien.

— Til Fattigforstandere valgtes efter Indstilling fra Udvalget for Fattigvæsenet: Garver Flach jun., Sæbefabrikant Kjør, Kjøbmand M. G. Bech, Strømpevæver Christiansen, Farver Nobel, Kjøbmand Schriver og Kjøbmand Augustus.

— Til Retsvidner for iaar valgtes Skomager Rönike og Skomager Larsen, og til Suppleanter Musikus Schjørring og Vinhandler Fulling.

— Til at bedømme Bagerlærlingernes Svendeprøver valgtes Bagerne Fangel og Cortsen.

^{162/1867.} I Byraadets Skrivelse til Amtet af 23de Decbr. 1868 var der foreslaaet en bestemt Sum som Landdistrictets (Aarhus Mølle) Bidrag til Communens Udgifter i de næste 3 Aar. Amtet ansaae det imidlertid for mere stemmende med Communalloven at fastsætte Bidraget til en vis Quota af den hele Skat, og Sagen blev derfor atter tilsendt Vigningscommissionen. (See Mødet 25de Februar).

^{2/1868.} Fra Comiteen for Bolværksanlægget fra Sandkisterne til Fisserbroen var indsendt Beretning om, at dette Arbejde var tilendebragt, og at Udgiften havde været c. 1600 Rdl.

— Fra Hammerich og Holm, hvem det var overdraget at søge en Overenskomst tilveiebragt med Eierne af de Strækninger langs Aaens nordlige Side, der endnu ere i privat Eie, var indsendt Meddelelse om Udsaldet af de førte Forhandlinger. Man besluttede herefter at afkjøbe Jomfru Laurentin den hende tilhørende Bolværksstrækning for 10 Rdl. om Aaret, saalænge hun lever, og ligeledes at afkjøbe Smed Jørgensen

hans Stykke, saafremt han vilde sælge det for 100 Rdl., men at lade Rjebmand L. Larsens Stykke expropriere. (See Mødet 25de Februar).

^{30/1868.} Da Ministeriet ikke havde været tilfreds med den afholdte Taxationsforretning over Byens Exerceerpladser, var en Overtaxationsforretning bleven afholdt, ved hvilken Taxatorerne alene havde taget Hensyn til, hvad Pladserne vilde kunne indbringe i Græsleie, isald de ikke benyttedes af Garnisonen, men Intet udtalt om, hvad der kunde erholdes ved at udleie dem paa samme Maade, som Communiens øvrige Forder. Man besluttede at indsende Forretningen til Ministeriet med Bemærkning om, at man sandt sig brøstholden ved denne Burderingsmaade, hvorefter den lille Exerceerplads var ansat til 24 Rdl. aarlig pr. Tde. Land, medens en umiddelbart tilstødeude Fjordlod paa samme Tid var bleven udleiet for over 32 Rdl. pr. Tde. Land. (See Mødet 4de Marts).

^{158/1868.} Da man fra Gascompagniet havde modtaget Underretning om, at dette ikke var i Besiddelse af den endelige Contract med Byen, og Ræmmeren derhos havde oplyst, at der i Byens ældre Regnskaber intet Beløb var ført til Udgift til Contractens Stempling, besluttede man nu at lade en endelig Contract udsærdige. (See Mødet 8de Juli).

^{4/1869.} Til Medlem af Bestyrelsen for Ublaas af Umyndiges Midler i Aarhus Amtsrådsreds valgtes Cancelliraad Nors.

^{6/1869.} I Anerkjendelse af Procurator Brendstrup's mangeaarige Birtsomhed i Communiens Tjeneste besluttede man at tilstaae ham et Gratiale af 300 Rdl.

^{7/1869.} Paa Grund af det forøgede Arbeide, Pedellen ved Friskolen havde havt i Anledning af de foretagne Byggearbejder, tilstodes der ham et Gratiale af 20 Rdl.

Mødet den 28de Januar.

For Tilsyn med Kopperhospitalet forrige Aar bevilgede man extraordinairt 20 Rdl.

— Der fremlagdes Meddelelser om, at Collecteur A. Hansen var valgt til Formand i Markdirectionen, og at følgende Formandsvalg havde fundet Sted i de staaende Udvalg:

Udvalget for Fattigvæsenet: Nors,

— — Skolevæsenet: Funch,

— — Bygninger og Inventariesager: Hammerich,

— — Sygehospitalet: Viisberg,

— — Veivæsenet: Viisberg.

^{152/1868.} Medens den Ket, det indqvarterede Mandſkab efter Forordningen 15de November 1816 har til enten at faae Udgang til at fuge paa Bøtens Ildſted eller, hvis dette nægtes, eget Ildſted med tilſtræffeligt Brændſel eller en Pengegodtgjørelſe af 24 Stilling maanedlig, var uden Betydning, ſaa længe Solbaterne indqvarteredes enkeltviis, da det deels vilde blive dem for bekoſteligt, deels optage for meget af deres Tid at lave Mad ſelv, blev Forholdet et andet, da man begyndte at caſernere Mandſkabet, og Communen, ſom iſſor for egen Regning havde indrettet Caſerneetabliſſementer og alſaa var optraadt ſom Qvartervært, maatte overeensſtemmende med Forordningen præſtere Ildſteder og Brændſel til Recrutternes Madfogning.

For at undgaae en lignende Udgiſt iaar havde Indqvarteringscommiſſionen under de Forhandlinger, der i Eſteraaret 1868 førtes med 20de Bataillon om Indqvarteringen af de til Foraaret mødende Recrutter, beſtemt ſaſtholdt, at Indqvarteringen maatte ſkee paa ſamme Maade, ſom tidligere d. e. enkeltviis, ſaaſremt Bataillon en ikke vilde give Aſkald paa Ketten til Brændſel til Madfogning. Bataillon en havde forelagt Sagen for den Høiſtcommanderende, ſom nu forlangte Byraadets Erklæring. Man udfatte Sagen for gjennem Indqvarteringscommiſſionen at faae oplyſt, om der fra Private kunde erholdes Tilbud om at oprette Caſerneetabliſſementer for den normerede Betaling og paa de i Forordningen af 1816 nævnte Vilkaar, alſaa blandt Andet ſaaledes, at der præſteres Ildſted og Brændſel. (See Mødet 4de Februar).

^{161/1868.} Et af Directionen for Sygehospitalet udarbejdet Forſlag til Regulativ for Hospitalet blev vedtaget, med Undtagelſe af en Beſtemmelſe om, at Betalingen for Patienter, der indlægges for Fattigvæſenets Regning, ſættes lige med Betalingen for andre Patienter, og at den Høſpitalet herved tilflydende Meerindtægt, forſaavidt den hidrører fra Patienter, der ere forſørgelſesberettigede udenfor Aarhus Commune, anvendes til Forøgelſe af Stadslægens Løn. Afgjørelſen af dette Punkt i Forſlaget udfattes til næſte Møde. (See Mødet 11te Februar).

^{191/1868.} Fra Stiftsøvrigheden var modtaget Underretning om, at Communen ikke i den nærmefte Tid kunde erholde den til Fattigbygningen ſornødne Sum af Stiſtsmidlerne. Man beſluttede herefter at ſøge optaget et Laan paa 250 à 300.000 Rdl. og valgte Borgmeſteren, Nørſ og Broge eller, ſaaſremt han ikke kunde modtage Valget, Liisberg til at indlede Forhandlinger med Regjeringsautoriteterne eller Andre om et ſaadant Laan. (See Mødet 11te Marts).

Mødet den 4de Februar.

Til Stads- og Havneingenieur valgtes Civilingenieur P. V. Døbel. Ansættelsen regnes fra 1ste Januar 1869.

— Til under Mørks Fraværelse i hans Sted at indtræde i Udvalget for Skovvæsenet valgtes Funch.

^{42/1868.} I Anledning af at den Høistcommanderende atter havde for langt de tre Stuer paa Byens Sygehospital, som i sin Tid overlodes Garnisonen, men som den ikke havde benyttet i de sidste Maaneber, evacuerede og rensede for atter at stilles til Garnisonens Disposition, havde Udvalget for Byens Sygehospital indsendt en Erklæring fra Hospitalslægen, som oplyste, at Gjennemsnitsantallet af de Syge nu var langt større, end dengang de tre Værelser afstodes, og at disse Localer ikke paany kunde undværes uden alvorlige Ulemper for Hospitalet.

Under disse Omstændigheder ansaae Byraadet det for rigtigst at opfordre Indqvarteringscommissionen til at søge paa anden Maade at tilveiebringe et extraordinairt Sygelocale for Garnisonen, hvorhos man besluttede at udbede sig en Meddelelse fra den Høistcommanderende om, hvor stort et Antal Syge der i 1869 omtrentlig kunde ventes at blive forlangt Locale til. Endelig anmodedes Borgmesteren om at forhandle med vedkommende Regjeringsautoriteter om den gamle Toldkammerbygningss Afhændelse til Byen, for at Garnisonens Syge eventuelt kunde anbringes der. (See Mødet 11te Marts).

^{152/1868.} I Henhold til det i forrige Møde Vedtagne havde Indqvarteringscommissionen forhandlet med forskjellige Huseiere om Indqvarteringen af de til Foraaret indkommende Recrutter, men uden at nogen af dem havde været villig til at præstere Brændsel og Køgeindretninger. Man besluttede herefter at foranstalte offentlig Licitation over Afgivelsen af Localer paa de i Forordningen 15de November 1816 fastsatte Betingelser. (See Mødet 4de Marts).

^{162/1868.} Over en af Skovcommissionen udarbejdet Plan for Behandlingen af Riisflov besluttede man at indhente Erklæring fra Udvalget for Skovvæsenet, som derhos bemyndigedes til, indtil denne eller en anden Plan vedtages, paa eget Ansvar at fremme de Arbejder i Skoven, som ikke kunne taale Opfattelse. (See Mødet 3die Juni).

^{164/1868.} Et af den i Mødet den 22de October 1868 nedsatte Committee, som Agent Herskind og Kjøbmand Seidelin havde tiltraadt paa Havnecommissionens Begne, udarbejdet Forslag til Instrux for Stads- og Havneingenieuren blev underkastet første Behandling. Man vedtog inden anden Behandling at indhente Betænkning derover fra Udvalget for Havnevæsenet. (See Mødet 24de Marts).

^{196/1868.} Fra Aarhus Svineslagteri modtoges Underretning om, at det vilde gaae ind paa de af Communen opstillede Betingelser for Afhændelsen af den til Slagteriet udsætte Plads. Disse Betingelser vare: at Interessentskabet skulde købe hele Pladsen, der udgjør 7,149 □ Al., at Købesummen bestemtes til 2,700 Rdl., der skulde forrentes med 4 % fra 1ste Januar 1869 og betales til 11te Decbr. Termin f. A., at Interessentskabet fra 1ste Jan. 1869 skulde indtræde i Communens Rettigheder og Forpligtelser ligeoverfor Leieren, Skibsbygger Ulstrup, og fra samme Tid udrede Skatterne af Eiendommen, at Interessentskabet paatog sig at vedligeholde Steenbeklædningen mod Havet i samme Stand, som ved Salgstiden, at Communen skulde give Skjøde paa Pladsen, men, som følge af at Grunden er inddæmmet Land og Communen ikke selv har haft Skjøde paa denne, uden Forpligtelse til at give et reent Skjøde, og at Omkostningerne ved Overdragelsesdocumenterne skulde udredes med Halvdelen af hver af Parterne. (See Mødet 25de Februar).

^{10/1869.} Et Andragende fra en Fattigforstander om Fritagelse for at gjøre Tjeneste i Brandcorpsen blev bevilget.

^{13/1869.} Det overdroges Udvalget for Byens Bygninger og Inventariesager at drage Omsejerskab for Tilveiebringelsen af nogle af den Høistcommanderende requirerede Arrestlocaler. (See Mødet 18de Marts).

^{15/1869.} Efter Begjæring af den Høistcommanderende havde Indquarteringscommissionen synet Krudttaarnet og foreslaaet forskjellige Forandringer ved samme, dels for at tilveiebringe større Plads, dels for at forsøge Sikkerheden; det overdroges Udvalget for Byens Bygninger og Inventariesager at lade de foreslaaede Arbejder udføre og tillige at afgive Erklæring, om der kunde fordres Leie af dem, der benyttede Krudttaarnet. (See Mødet 4de Novbr.).

Mødet den 11te Februar.

Der fremlagdes Meddelelse om, at Provst Bendix var valgt til Formand i Stolecommissionen, Riisberg i Udvalget for Skovvæsenet og Lassen i Udvalget for Byens Forder.

— I Anledning af en Skrivelse fra Forretningsudvalget for den Comitee, der var traadt sammen i Kjøbenhavn for at indsamle Bidrag til en Brudegave til Kronprindsen og Prindsesse Lovise, erklærede Borgmesteren, Funch og Bed sig villige til i Forening med Mænd udenfor Byraadet at virke for Sagen her i Byen.

^{161/1868.} Til Dplysning i Sagen om Hospitalsregulativet fremlagde Formanden for vedkommende Udvalg en Meddelelse om Amtets og Com-

munens gjensidige Forhold i Henseende til Hospitalet; Sagen blev derefter udsat til næste Møde. (See Mødet 18de Februar).

^{1/1869.} Fra Stiftamtet var modtaget Underretning om, at Indenrigsministeriet havde valgt Cancelliraad Jensen til Overligningscommissair og Procurator Knudsen til Suppleant.

^{12/1869.} Efter derom indgivet Andragende besluttede man at tilstaae Politibetjent Frijs Enke en Understøttelse for 1869 af 25 Rdl.

^{14/1869.} I Genhold til en Requisition fra den Høistcommanderende besluttede man, foruden det i 1868 leiede, at leie et Locale i Gaarden Nr. 639 paa Vestergade til Brigadens Patron- og Bagagevogne, og anmode Indkvarteringscommissionen om at foranstalte det i saa Henseende Fornødne.

^{16/1869.} Fra Fiskericomiteen modtoges Regnskab for 1867 og 1868 med tilhørende Capitalstatus og Inventarieliste, og Comiteen erklærede, at dens Virksomhed hermed var afsluttet. Man besluttede at sende Regnskabet og Activerne til Ræmmeren, medens de af Comiteen opførte Fiskeboder og dens Inventariesager overgik til Udvalget for Byens Bygninger og Inventariesager.

^{19/1869.} Markdirectionen, der ved Vedtægten for Styrelsen af de communale Anliggender i Aarhus er bleven opretholdt som en særlig Commission, havde begjæret en Udtalelse fra Byraadet om, hvorvidt Retsen til at beskikke Markbetjenten nu tilkom Byraadet eller Markdirectionen. Byraadet ansaae det ifølge Communallovens § 18 og Vedtægtens § 35 for utvivlsomt, at den nævnte Ret ikke længer tilkom Markdirectionen. (See Mødet 13de Mai).

^{23/1869.} Stiftsøvrigheden, der ved Slutningen af 1868 ophørte at være Fattigdirection for Kjøbstæderne, havde tilstillet Byraadet et af den tidligere Commission for Fattigvæsenet under 31te December 1868 indsendt Regnskab for 1867. Man besluttede at anmode Revisorerne af Communes Regnskaber om ogsaa at paatage sig dette Regnskabs Revision, imod at oppebære det i Fattigvæsenets Budget derved fastsatte vederlag. (I Skrivelse af 16de Februar forpligtede Revisorerne sig til ogsaa at revidere Fattigregnskabet for 1867).

^{25/1869.} Et Andragende fra endel Beboere af Teglgårdstræde om, at Byraadet vilde træffe Foranstaltning til at lette dem Byrden ved Gaardens Reenholdelse, overgaves Veicomiteen til Erklæring. (See Mødet 1ste April).

Moedet den 18de Februar.

Der fremlagdes Meddelelse om, at Borgmesteren var valgt til Formand i Udvalget for Byens og dens Omgivelsers Forfjønning, og Hammerich i Udvalgene for Vrolægningsvæsenet og den offentlige Belysning.

-- Fra Ligningscommissionen var modtaget Underretning om, hvilke Nedsættelser i de for 1869 paalignede Skatter den havde foretaget i Genhold til de indkomne Skatteklager.

-- Da den Tid, i hvilken de af Menighederne valgte Medlemmer af Bestyrelsen for de Fattiges Kasser i Domsognet og Frue Sogn skulde fungere, forlængst var udløben, sandt man det rettest at foranstalte nye Valg.

^{161/1868.} Man vedtog et Forslag fra Udvalget for Sygehuset om ikke længer at tilstaae nogen Moderation i Betalingen for Patienter, der indlægges for Fattigvæsenets Regning. Udvalget for Sygehuset havde tillige foreslaaet, at den Meerindtægt, Hospitalen saaledes fik, skulde tilfalde Lægen, forsaavidt den hidrørte fra Patienter, der vare forsørgelsesberettigede udenfor Aarhus. Dette Forslag, hvorved der vilde indføres en ny Sportellønning, forfaste Byraadet; men da det maatte indrømmes, at Lægens Løn var meget lavt ansat, og en directe Forhøielse ikke kunde finde Sted, uden at den nylig approberede Vedtægt blev forandret, besluttede man at nedsætte Leien af den Bolig, Lægen har i Sygehuset, med 50 Rdl. aarlig, fra 1ste Januar 1869 at regne. (See Mødet 22de Juli).

^{184/1868.} Efter Indstilling fra Markdirectionen besluttede man at tillade Slagter Henriksen fremdeles at beholde en Bolig, han havde indrettet paa en af Communes Jorder, mod at Bygningen borttages og Byggegrunden fuldstændig ryddeliggjøres, naar Leieretten til Jorden udløber.

Moedet den 25de Februar.

^{162/1867.} I Anledning af Byraadets Opfordring til Ligningscommissionen om istedetfor den foreslaaede faste Sum at gjøre Forslag til, hvilken Quota af det hele Skattebeløb Landdistriktet skulde bidrage til Byens Indtægter, havde Ligningscommissionen foreslaaet at bestemme Møllereens Skat efter Formue og Leilighed efter et Forhold af $\frac{2}{3}$ mod Byens øvrige Skatteydere. Heri erklærede Byraadet sig enigt, og Sagen indsendtes til Amtets nærmere Resolution. (Under 21de April communi-

cerede Amtet Ministeriets Resolution af 17de f. M. Denne er saalybeude:
 „ . . . I Forbindelse hermed skulde man efter med Amtets behagelige
 Skrivelse af 22de Jan. d. A. at have modtaget de Oplysninger,
 man havde begjært sig meddeelte til Bedømmelse af den af Mølleier
 Weis indgivne Klage over hans Ansættelse til Skat til Aarhuus
 Commune for Aaret 1867, samt, efter det fra ham senere frem=
 komne Andragende, for Aaret 1868, lige tjenstligt anmode Amtet om
 behageligen at ville tilkjendegive Paagjældende, at Ministeriet, da
 det Forhold, hvori det tilkommer ham at bidrage til Communes
 Udgifter, efter de af Communalbestyrelsen meddeelte Oplysninger
 saavidt skjønnes er iagttaget, ikke finder Anledning til at tilstaae ham
 nogen Redfættelse af den ham paalignede Skat“.)

(See Mødet 23de Septbr.).

^{22/1867.} Fra Biskoppen over Aarhuus Stift var modtaget Med=
 deelse om, at han var villig til uden Bederlag at afstaae den Strimmel
 Jord af Bispegaardens Have, som Communen haade ønsket at komme i
 Besiddelse af for at kunne fortsætte den begyndte Udvidelse af Kannikegade.
 Man besluttede at udtale Byraadets Tak for den viste Smødekommun og
 overdrog Brolægningscommissionen at lade den gamle Havemur nedrive
 og en ny opføre indenfor den afstaaede Jordstrimmel efter en Biskoppen
 forelagt Tegning. (See Mødet 10de Juni).

^{2/1868.} Efter Begjæring af Bomsfru Laurentin blev den hende til=
 kommende Godtgjørelse for Afstaaelsen af en Bolværksstrækning langs
 Aaen fastsat til 50 Rdl. eengang for alle, istedetfor 10 Rdl. om Aaret,
 saalænge hun levede. Samtidig hermed meddeelt det, at Smed Fø=
 gensen havde erklæret sig villig til at afstaae sin Bolværksstrækning for
 den af Byraadet tilbudte Priis 100 Rdl.

^{196/1868.} Efter at Sundhedscommissionen havde givet sit Samtykke
 til Opførelsen af det projecterede Svineslagteri, vedtog man at indstille
 Salget af den Actieselskabets overladte Grund til Ministeriets Approbation
 og at anmode Baefs og Nørk om at sørge for Overdragelsesdocumen=
 ternes Udfærdigelse. (See Mødet 15de April).

^{35/1869.} I Anledning af et Andragende fra Hr. R. Naas om Fri=
 tagelse for Bestillingen som Revisor af Communes Regnskaber og en
 Skrivelse, hvori Hr. Bjerring erklærede sig villig til vedblivende at
 fungere mod en passende Godtgjørelse, besluttede man at tilkjendegive
 Førstnævnte, at man ikke saa sig i Stand til at fritage ham, forinden hans
 Functionstid var udløbet, og Sidstnævnte, at Byraadet ikke havde taget
 Beslutning om at ansætte en lønnet Revisor.

Mødet den 4de Marts.

^{30/1868.} Stiftamtet havde meddeelt, at Indenrigsministeriet ikke kunde finde, at Byraadets Formening om, at Overfiskjønsmændene ved den afholdte Taxationsforretning over Exerceerpladserne havde fastsat Godtgjørelsen efter hvad de paagjældende Arealer vilde give i Leie, saafremt de stadig og udelukkende vare udlagte til Græsning, istedetfor efter hvad Forder af samme Bestaaffenhed og i samme Nærhed af Byen, som Exerceerpladserne, i Almindelighed udbringes til i Leie eller Forpagtning, var tilstrækkelig begrundet ved hvad der forelaa i Sagen, og at Ministeriet desaarfag ikke kunde fravige det ved Overfiskjønnsforretningen etablerede Resultat, men forlangte det lagt til Grund ved Beregningen af Communens Godtgjørelse for Exerceerpladserne. Byraadet besluttede for iaar at lade Sagen beroe ved Ministeriets Resolution.

^{152/1868.} Indqvarteringscommissionen meddeelte, at der ved den i Genhold til Byraadets Beslutning i Mødet den 4de s. M. afholdte Vicitation ifkun var indkommet 4 Tilbud, hvoraf det ene (fra dHrr. Freiesleben og Hansen som Eiere af Gaarden Nr. 639 paa Vestergade) angik Indqvartering af en større samlet Styrke, medens de 3 andre kun gik ud paa Modtagelsen af ialt 12 Mand. Indqvarteringscommissionen havde derhos tidligere erholdt Tilbud fra Fru Malling og Hr. Grarup om at modtage ialt ca. 200 Mand og ventede at kunne faae henved 150 anbragte paa Ny-Bruunshaab. Den forlangte Betaling for Qvartererne var 2 Rdl. maanedlig pr. Mand, og Tilbudene vare betingede af, at Qvarteerværten fritoges for at levere Brændsel til Recrutternes Madfogning. dHrr. Freiesleben og Hansen havde tillige stillet forskjellige andre Betingelser, og navnlig forlangt Garanti for, at de erholdt samme Afgang som Andre til at faae de Localer, de indrettede til Mandfskabet, belagte i de næste 2 à 3 Aar. Indqvarteringscommissionen bemyndigedes derfor til at søge særlig Overenskomst tilveiebragt med dem, og man opfordrede den derhos til at fortsætte sine Bestræbelser for at tilveiebringe et Caserneetablisement ogsaa for den Deel af Mandfskabet, som der endnu ikke havde viist sig Udsigt til at faae anbragt paa denne Maade. (See Mødet 11te Marts og 13de Mai).

— En Skriovelse, hvori den Høistcommanderende forlangte anstillet Undersøgelse om, hvorvidt det militaire Shgehuus paa Grund af Brøstfældighed burde flyttes, blev overgivet Indqvarteringscommissionen til Erklæring. (See Mødet 11te Marts).

^{87/1869.} Et af Rammerraad Honum efter Fordebogscommissionens Opfordring udarbejdet Forslag til Numerering af Byens Huse overgaves til et Udvalg bestaaende af Gamst, Hammerich og Mørk. (See Mødet 5te Aug.)

Mødet den 11^e og 12^e Marts.

Paa given Foranledning havde Bestyrelsen for den herværende Haandværkerforening erklæret, at Planen om at oprette et Industrilotteri for Aarhus Stift var opgivet, da den fornødne Bevilling ikke kunde erholdes for et længere Tidsrum end til Udgangen af 1870.

^{42/1868.} Efter at man havde opgivet at benytte Byens Sygehospital til Locale for dem af Garnisonens Syge, som ikke kunde rummes i det militaire Sygehuus, og forgjæves havde søgt at faae et Locale tilleie paa sædvanlig Tid, havde Indquarteringscommissionen erholdt Tilbud fra Eieren af Sommerlyst om enten at sælge Communen denne Eiendom eller ubleie den paa 5 Aar til det nævnte Brug for 1000 Rbl. aarlig.

Da man hverken ønskede at kjøbe Eiendommen eller at leie den paa disse Bilkkaar, besluttede man at søge udbirket, at den gamle Toldkammerbygning blev rummet saa betids, at den kunde indrettes til Sygelocale for det i April Maaned mødende Mandskab, og kun for det Tilfælde, at dette ikke kunde skee, at begjære Approbation paa, at Sommerlyst leiedes.

^{152/1868.} Fra Indquarteringscommissionen var modtaget Underretning om, at den havde tilveiebragt Caserneetablisfementet, dog uden Kogesteder og Brændsel, for hele det i næste Maaned indkomende Mandskab, paa ca. 150 Mand nær. — Skjøndt Forpleiningscorpset i Foraaret 1868 havde udtalt, at man ikke oftere kunde vente at erholde Sengerequisiter tillaaus fra Inventarie depotet, ansaae man det dog for rettest at anbrage om at erholde hvad der behøvedes til denne ringere Styrke, for hvilken Communen da vilde indrette et Caserneetablisfement. (See Mødet 24de Marts).

— Da det ved en i Henhold til den Høistcommanderendes Opsfordring foretagen Undersøgelse af det militaire Sygehuus havde viist sig, at Bygningen havde lidt endeel ved Stormen den 26de og 27de Februar, blev det overdraget Indquarteringscommissionen at træffe de fornødne Foranstaltninger til dens Sikkring.

^{194/1868.} Det Udvalg, der havde været i Kjøbenhavn for at forhandle om Optagelsen af et Laan for Communen, oplyste, at det, efter forgjæves at have henvendt sig til Finantsministeriet og Nationalbanken, havde erholdt et Tilbud fra det Firma, som i sin Tid havde arrangeret Havne-laanet, og at det, efter at være kommen tilbage til Aarhus, ligeledes havde modtaget et Tilbud fra „Bilken“.

Det blev overdraget det tidligere nedsatte Udvalg paa Grundlag af de faaledes fremkomne Tilbud at forhandle med Vedkommende under Forbehold af Byraadets Approbation. (See Mødet 18de Marts).

Mødet den 18de Marts.

3 Genhold til Lov 6te Marts 1869 valgtes Kammerraad Eriksen, Kammerraad Esmann og Kjøbmand J. S. Lottrup til Hegnshynsmænd og Bognmand N. Holm til Suppleant for de næste 3 Aar, fra 1ste April 1869 at regne. Til Formand for Hegnshynsmændene beffikedes Kammerraad Esmann.

— Til Rodemænd for 1869 valgtes Kjøbmændene W. Watt, J. B. Worre, A. J. Møller, N. E. Veth og N. E. Christensen samt Boghandler Rübner Petersen.

^{108/1867.} 3 Anledning af en Meddelelse om, at den indsendte Vedtægt for Politiets Ordning var bleven stadfæstet, og at Amtet havde erholdt Bemyndigelse til efter nærmere Indstilling fra Byraadet at bestemme, naar den skulde træde i Kraft, vedtog man efter Forslag af Politimesteren at indstille, at det nævnte Tidspunkt fastsattes til 1ste Mai, hvorhos man overdrog Udvalget for Byens Bygninger og Inventariefager under Forbehold af Byraadets Approbation at søge tilveiebragt et midlertidigt Stationslocale. (See Mødet 7de April).

^{12/1868.} Efter Requisition fra den Høistcommanderende havde Indquarteringscommissionen søgt at finde et Locale, hvor de militaire Patienter, som det militaire Sygehuus ikke afgav Plads til, kunde anbringes, indtil enten den gamle Soldatamterbygning eller Sommerlyst kunde blive indrettet til Lazareth. Da intet Locale var at opdrive, henvendte Indquarteringscommissionen sig til Udvalget for Byens Sygehospital, som under Forbehold af Byraadets Samtykke tilbød at stille et Værelse med 6 à 7 Senge til Garnisonens Disposition. Byraadet meddeelte det forlangte Samtykke. (See Mødet 22de April).

^{194/1868.} Efter at det i Vaanesagen nedsatte Udvalg i Genhold til den i forrige Møde tagne Beslutning havde forhandlet med dHrr. Gedalia & Co's herværende Agent, forelagde det to fra dHrr. modtagne Tilbud, hvoraf det ene gik ud paa, at de vilde modtage 300,000 Rdl. i Communeobligationer til Cours 86 mod 2 % Provision. Den aarlige Rente skulde være betalbar saavel ved Kæmmercontoiret i Aarhuus som hos dHrr. Gedalia & Co., og af hvad der kom til Udbetaling hos dem, skulde Kommunen betale $\frac{1}{2}$ % Provision. Gjælden, hvorfor der ikke forlangtes Pant, skulde forrentes og amortiseres med 5 % aarlig. Amortisationen kunde skee ved Opkjøb af Obligationer. — dHrr.s andet Tilbud gik ud paa, at de mod $\frac{1}{2}$ % Provision vilde levere Kommunen 300,000 Rdl. i 4 % kongelige Obligationer mod et lige Beløb i Communeobligationer, isøvrigt paa de ovenfor nævnte Betingelser. — Paa „Vikubens“ Begne tilbød Mørk mod 1 % Provision at levere Kommunen 300,000 Rdl.

i 4%, kongelige Obligationer mod et lige Beløb i Communeobligationer. Den aarlige Rente skulde være betalbar saavel ved Kæmnercontoiret i Aarhus som hos „Vikuben“ uden Provision. Til Forrentning og Afbetaling af Gjælden, for hvilken der forlangtes Sikkerhed i Byens Skatteindtægter, skulde aarlig anvendes 5 % af Hovedstolen. Amortisationen kunde finde Steb ved Opkjøb af Obligationer, og der indbrømmedes Communen Ret til af de Obligationer, den udstedte, at tilbageholde indtil 25,000 Rdl., som dog ikke maatte gives i Markedet, men enten skulde anvendes til at laane paa eller til Amortisation af Gjælden. Vikuben vilde derhos forpligte sig til i Løbet af 10 Aar at sælge Communen ialt 100,000 Rdl. af dens Obligationer i Beløb paa mindst 10,000 Rdl. ad Gangen til Cours 94. Efter at dette sidste Punkt var bleven modificeret saaledes, at Tiden fastsattes til 15 Aar og Courseu til 90, blev „Vikubens“ Tilbud antaget af Byraadet under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation. (See Mødet 1ste April).

^{13/1866.} 3 Anledning af den Høistcommandereudes Forlangende om flere Arrester havde Udvalget for Byens Bygninger og Inventariesager erklæret, at der kunde indrettes endnu et Arrestlocale for Garnisonen ved Siden af det, der allerede fandtes, men at det var umuligt at afsee flere Localer paa Raadhuset. Man vedtog at meddele den Høistcommanderende Underretning herom og samtidig at udtale, at militaire Arrester vilde kunne modtages i de civile Arrester paa Betingelse af, at Forpleiningen skeer ved militair Foranstaltning, dog at Forpleiningsgjenstandene afleveres til den civile Arrestforvarer, som derhos udelukkende besørger Bevogtningen og derfor samt for Vask skulde have $1\frac{3}{4}$ Sk. daglig for hver Arrestant. For det Tilfælde, at Garnisonen git ind paa den tilbudte Udvidelse af det Locale, der blev overladt den i Raadhuset, fastsattes den aarlige Leie af Locallet til 125 Rdl. (See Mødet 7de April).

Mødet den 24de Marts.

Bestillingen som Havnefoged, der var bleven ledig ved H. C. Høugs Død, besluttede man at opslaae vacant med 3 Ugers Varfel. (See Mødet 17de Juni).

^{35/1867.} Overensstemmende med den i Communalbestyrelsens Møde den 29de August 1867 tagne Beslutning om at lade en combineret Fattigforsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalt for henholdsvis 100 og 20 Individer opføre paa Jeronymusbakken og at overdrage Professor Walthers at udarbejde de fornødne Tegninger og Overslag, havde den nedsatte Comitee i afvigte Esteraar fra ham modtaget forskjellig Udkast, som

alle vare beregneede paa den af Communalbestyrelsen som Maximum fastsatte Byggesum 40,000 Rdl., men blandt Andet vare forskjellige i Henseende til Maaden, hvorpaa de til Tvangsarbeidsanstalten og de til Fattigforsørgelsesanstalten bestemte Localer tænktes forbundne indbyrdes. Efter at det var bleven bestemt, at der skulde opføres en særskilt Bygning til Tvangsarbeidsanstalten, udarbejdede Professor Walther en i Henshold hertil affattet Plan, som Comiteen nu foreslog Byraadet at lægge til Grund for Arbejderne med enkelte Modificationer.

Comiteen oplyste, at det til Honorarer for Tegninger samt Conduc-teurløn m. m. fra først af anslaaede Beløb 2,480 Rdl. vilde kunne ned-sættes til 900 Rdl., navnlig ved at Stadsingeniøren overtog saavel Til-veiebringelsen af Arbejdstegninger som Ledelsen af Arbejderne.

Borgmesteren havde tilhndt Comiteen at søge Indenrigsministeriets Approbation paa, at den Deel af Borgmesterembedets Jorder, som i Forbindelse med Jeronymusbakken var ndseet til Byggeplads for Anstalten, overlades Kommunen for 250 Rdl., mod at en nbetydelig Deel af Jeronymusbakken skulde tillægges Borgmesterembedet.

Endelig havde Jeronymusbakkens Veier, Gartner Simonson, tilhndt at opgive sin Veieret for et Beberlag af 550 Rdl. paa Betingelse af, at han fik en Deel af Byfogedembedets Jorder tilleie for samme Betaling, som han hidtil havde givet for Jeronymusbakken.

Under Forbehold af at Indenrigsministeriet vilde approbere, at Communelaanet optoges, besluttede man at stride til Fattigbygningens Opførelse efter den af Comiteen foreslaaede Plan; til at sørge for Sagens videre Fremme valgtes Baess, Hammerich, Holm og Noss, som bemyndigedes til at tilkalde Mænd udenfor Byraadet. (See Mødet 17de Juni).

^{80-81/1867.} Til at drage Omforg for Vandværksfagens Fremme ned-sattes et Udvalg, bestaaende af Borgmesteren, Broge, Holm og Riisberg, ligeledes med Ret til at supplere sig. (See Mødet 17de Juni).

^{124/1868.} Da Stiftamtet havde meddeelt, at Ministeriet havde samtykket i, at det Byens Skolevæsen tilhørende Huns i Gjellerup sælges Hans Laurson paa de af Byraadet indstillede Billaar, overdroges det Ræmmeren at berigtige Handelen. (See Mødet 29de April).

^{152/1868.} Den Høistcommanderende havde meddeelt Byraadet, at 20de Bataillon ikke ansaae sig competent til at frasælge Fordringen paa Brændsel til Recruterens Madfogning, og at han deelte Bataillonens Anskuelse i saa Henseende. Man besluttede at gjøre Indberetning om Sagen til Indenrigsministeriet og eventuelt at indstille, at Udgiften til Brændsel og Røge-

steder afholdes af Byen ligesom andre Indquarteringsudgifter. (See Mødet 3die Mai).

^{16⁷ / 1868.} Det fremsatte Forslag til Instrux for Stads- og Havneingeniøren, som Udvalget for Havnevæsenet havde tiltraadt for sit Vedkommende, blev med enkelte Forandringer vedtaget af Byraadet.

Mødet den 1re og 2^{den} April.

^{16⁷ / 1868.} Den nedsatte Comitees Forslag til en Instrux for Ræmneren blev vedtaget med enkelte Modificationer.

^{19⁴ / 1868.} Man vedtog og underskrev en af Borgmesteren, Riisberg, Mørk og Nørø affattet Declaration om den eventuelle Afslutning af Aaen hos „Bikuben“ og besluttede under Forudsætning af, at Aaen approberedes af Indenrigsministeriet, at lade den betingede Provision 1 % udbetale ved Hovedobligationens Underskrift. (See Mødet 22de April).

^{25 / 1869.} Fra Udvalget for Veivæsenet modtoges en Udtalelse i Sagen om Teglgårdstrædes Beboeres Forpligtelse til at holde Gaden reen; Udvalget foreslog at erklære den Deel af Strædet, der vel var bebygget, men ikke brolagt, for offentlig Gade. Over dette Forslag vedtog man at indhente Erklæring fra Udvalget for Brolægningvæsenet. (See Mødet 13de Mai).

^{40 / 1869.} Det overdroges Udvalget for Skovvæsenet uden videre Sanction af Byraadet at bortleie Beværtningspavillonen i Riisflov paa visse nærmere fastsatte Betingelser, deriblandt: at det paalægges Leieren, hvis udelukkende Beværtningsret skal omfatte Pavillonen, Plainen og Lysthusene, at levere Vand paa Raffine saavel i som udenfor Pavillonen; at det tillades ham efter Overenskomst med Udvalget at lade Pavillonen benytte til Dands af sluttede Selskaber eller til Abonnementsballer; at han ved ganske enkelte Leiligheder maa finde sig i, at der disponeres over Pavillonen med Tilfidsættelse af hans Beværtningsret, og at han skal vedligeholde det Inventarium, der er ham overladt og til hvis Anstæffelse man bevilgede Udvalget 600 Rdl.

Mødet den 7de og 8de April.

Indquarteringscommissionens Beregning over den Communen tilkommende Indquarteringsgodtgjørelse for 2det Halvjaar 1868, der var beregnet til 11,199 Rdl. 10 Sk., medens den virkelige Udgift androg 15,299 Rdl.

51 St., blev indsendt til Indenrigsministeriet i Forbindelse med Andragende om Forbud paa Godtgjørelse for 1ste Halvaar 1869 og Afdrag paa Communiens Tilgodehavende for 1867 og 1868, der beløb sig til 6,313 Rbl. 65 St. (See Mødet 29de April).

^{108/1867.} Der fremlagdes en Skrivelse fra Stiftamtet, hvorved det approberede, at Vedtægten for Politiets Ordning maatte træde i Kraft den 1ste Mai 1869. (See Mødet 15de April).

^{13/1869.} Ligeledes fremlagdes en Erklæring fra den Høistcommanderende, hvorved han modtog Byraadets Tilbud om at lade indrette endnu et Arrestloale for Garnisonen ved Siden af det, der allerede fandtes, under Forbehold af yderligere Requisition, saafremt Pladsen ikke viste sig tilstrækkelig, hvilket væsentlig vilde afhænge af, i hvor stort Omfang militaire Arrestanter kunde modtages i de civile Arreste. I Henhold hertil anmodedes Udvalget for Bygninger og Inventariesager om at lade det omhandlede Locale indrette. (See Mødet 3die Mai).

^{39/1869.} I Anledning af de til Byraadets Efterretning fremsendte Forslag til Instruxer for Politiasistenten og Politibetjentene besluttede man at udtale Ønske om, at en i Instruxen for Betjentene optagen Bestemmelse om, at det er Politiet tilladt om fornødent med Magt at skaffe sig Adgang til et Hus, naar der er skjellig Grund til at antage, at en Forbrydelse begaaes sammesteds, ikke optoges i den endelige Instrux.

^{41/1869.} I Anledning af et af Drum indsendt Forslag til Omordning af Medlemmernes Pladser i Byraadsalen besluttede man at lade Væggen mellem denne Sal og Forværelset borttage, for i dette at indrette Pladser for Tilhørere. Drum anmodedes derhos om paa Vests af det saaledes Vedtagne at udarbejde et nyt Forslag.

^{42/1869.} Fra Kæbslager Dyhr, hvem en Overretsdom af 6te Juli 1868 havde frakjendt den af ham benyttede Spindebod i Grønland, var der indkommet Andragende om i nogen Tid at maatte forblive i Besiddelse af Boden. Man indrømmede ham Henstand med dens Borttagelse indtil videre, dog ikke udover October Flyttetid 1869, og saaledes at han skulde være forpligtet til om fornødent at borttage den med 6 Ugers Varfel. (See Mødet 18de November).

^{46/1869.} Paa Foranledning af Udvalget for Veivæsenet bemyndigede man dette til at lade Veien til Weiss's Vindmølle vedligeholde i Lighed med offentlige Viede.

^{47/1869.} Da der var ført Klage over, at en Drainledning fra Eiendommen Nr. 1094 ved Nørrebrogade til Landeveigrøften var bleven ødelagt ved Grøstens Opfyldning, og det ved en af Veiudvalget foretagen Undersøgelse havde viist sig, at flere Eendomme ligeoverfor Bemmelyst led meget af Grundvand, indstillede Veicomiteen, overeensstemmende med et

Forflag fra Stadsingenieur Obel, at der skulde nedlægges en Drainledning i Gangstien fra det yderste Sted paa Nørrebro indtil udsfor det nye Sted ved Semmerlysts vestlige Grændse og derfra under Chausseegaden til Bækken paa dennes sydlige Side, og gives Behoerne Tilladelse til at føre Ledninger fra deres Eiendomme til denne Hovedledning, der vilde koste Byen 55 Rdl. Byraadet bifaldt denne Indstilling.

^{56/1869.} Nogle Grundeiere paa Nørrebrogade havde ligeledes klaget over, at de forulempedes ved Vandtilstrømning fra de bag deres Eiendomme liggende Grunde, idet de Ledninger, der tidligere havde bortført Vandet, vare blevne forstyrrede ved foretagne Byggearbejder; men da Bygningscommissionen havde ndtalt sig imod, at det Offentlige indblandedes i denne Sag, vedtog man alene at give Klagerne Underretning om Nedlæggelsen af den ovenfor nævnte Drainledning, til hvilken det da maatte være deres egen Sag at knytte private Ledninger.

Moedet den 15de og 16de April.

Politiasistentposten, hvormed der var indgivet 8 Ansøgninger, blev efter Indstilling fra Politimesteren besat med Secondlieutenant, Cand. pharm. A. A. Abel, der siden 1863 havde været ansat som Overbetjent ved Kjøbenhavns Politi.

^{102/1867.} Efter Begjæring af Udvalget for Skovvæsenet bevilgedes der 800 Rdl. til Anskaffelse af Lysthuse m. v. ved Skovpavillonen og til Regulering af Plainen samt til en Vandledning fra Pavillonen til Bækken. Ligeledes bevilgedes der Udvalget for Skovpavillonens Opførelse 300 Rdl. til Udhuse og Planteværk ved Bygningen. (See Mødet 18de Novbr.).

^{108/1867.} Byraadet tiltraadte et Forflag fra Udvalget for Bygninger og Inventariesager om at leie et Locale i Gaarden Nr. 907 paa Hjørnet af Rosengade og Volden til midlertidig Politistation for 200 Rdl. aarlig. (See Mødet 22de April).

^{112/1868.} Efter Opfordring fra Bestyrelsen for Actieselskabet for Opførelsen af Arbejderboliger vedtog man at erindre Indenrigsministeret om Resolution paa det under 21de November s. A. indsendte Andragende om Approbation paa, at Communen afstod en Jordstrimmel langs Skanderborgveien til Byggeplads for Boligerne.

^{197/1868.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde samtykket i, at Matr. Nr. 21 afhændedes til „Arhuus Svineslagteri“ paa de af Byraadet fastsatte Billaar, samt i at Kjøbesummen maatte forbruges til Dækning af Rænnerkastens Udgifter. (See Mødet 23de December).

^{58/1869.} Da Skolecommissjonen ikke længer fandt det muligt at tilfredsstille Trangen til forsøgede Lærerkrefter ved Frisfolen og den lavere Borgerdrengeskole ved den i nogen Tid benyttede Udvei at lade en Time-lærer undervise den halve Dag i hver af Skolerne, havde den gennem Udvalget for Skolevæsenet tilstillet Byraadet en Indstilling om Oprettelsen af en selvstændig Klasse ved hver af Skolerne, saaledes at der istedetfor den constituerede Lærer ansattes to faste Lærere. Byraadet, som forbeholdt sig at tage under Overveielse, om sliige Indstillinger ikke burde fremkomme fra Udvalget for Skolevæsenet og ikke fra Skolecommissjonen, fandt det tilstrækkeligt at ansætte en fast og en constitueret Lærer, og overdrog Udvalget for Skolevæsenet at foretage de forberedende Skridt i saa Henseende. (See Mødet 15de Juli).

^{60/1869.} Et af Politimesteren indsendt Forslag til Betalingsreglement for Aarhuus Kjøbstads Politis og Patrouillebetjente blev vedtaget med enkelte Ændringer.

^{71/1869.} Fra Bestyrelsen for Arbeidernes Sygesforening var indkommen Meddelelse om, at Udgifterne for 1868, uagtet Kassen i Henhold til det Foreningen ved dens Oprettelse givne Tilfagn havde modtaget et Tilskud fra Communen af 200 Rdl., havde overstegit Indtægterne med 185 Rdl., men at denne Underbalance for en Deel maatte tilskrives forskjellige Uheld, der havde ramt Foreningen i det nævnte Aar, ligesom Bestyrelsen lod det være sig magtpaaliggende at tilveiebringe en bedre Status for Fremtiden ved forsøget Øconomi. Under disse Omstændigheder fandt Byraadet Anledning til ekstraordinært at tilstaae Foreningen 185 Rdl.

Mødet den 22de April.

^{108/1867.} Efter Forslag fra Politimesteren blev der taget forskjellige Beslutninger vedkommende den nye Politiorbnings Ikrafttræden. Det overdroges saaledes Udvalget for Bygninger og Inventariefager at anskaffe Uniformer til Politis og Patrouillebetjentene og at tilveiebringe det nødvendige Inventar til Stationen. Stadslæge Dorph blev antagen som Politislæge i Henhold til Vedtægtens § 4, og Politimesteren erholdt Bemyndigelse til at foranstalte en Kommeudgave af Politivedtægten i Forbindelse med de approberede Instruxer m. v. for Politimandskabet. Til Politibetjente valgtes Corporalerne H. Rasmussen, P. Rasmussen og Jesper Nielsen samt Politibetjent af Kjøbenhavns Politis Hans Larsen, Sundhedsbetjent Chr. R. Brüel, constitueret Politibetjent Ludvig Blom og Contoirist Carl Julius Stein, de tre Førstnævnte

med Ret til ældst Gage. Som Patronillebetjente ansattes: Stræddersvend J. A. Hoffmann, Skibstømrer P. Hansen, Reebflager H. J. Frederiksen, Planteur Hjort, Skibstømrer Rasmus Nielsen, Vægter Anders Mortensen, Sabelmager Andersen, Tømrer N. P. Andersen, Trainconstabel J. Christensen, Arbeidsmand F. C. B. Schilling og Arbeidsmand H. Petersen. Den nuværende Taarnvægter Niels Rasmussen beholdt sin Post. (See Mødet 29de April).

^{12/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet vel ikke kunde samtykke i, at Kommunen leiede „Sommerlyst“ til Garnisonsfygehuus for de næste 5 Aar, men derimod var villigt til at approbere, at Kommunen enten kjøbte Toldkammerbygningen for 10,000 Rdl. for der at indrette Sygelocale eller leiede Sommerlyst paa 1 Aar for 1,000 Rdl. Da Byraadet fandt, at den foreslaaede Kjøbsum for Toldkammerbygningen, der iøvrigt ikke kunde tages i Brug af Garnisonen i den nærmeste Tid, var meget for høi, og da Cieren af „Sommerlyst“ ikke vilde udleie Bygningen paa mindre end 5 Aar, bemyndigede man Indkvarteringscommissionen til at søge at leie „Alversro“ til Reserverfygehuus for den af Indenrigsministeriet nævnte Betaling 1,000 Rdl. og, hvis dette ikke kunde lade sig gjøre, midlertidig at anvise Raadhuusalen til Sygelocale. (See Mødet 29de April).

^{19/1868.} I Anledning af at Directionen for „Bikuben“ havde erklæret, at den kun kunde tiltræde den af Byraadet oversendte Declaration om Afslutningen af Communelaanet under Forudsætning af, at man udelod Declarationens 5te Post, ifølge hvilken „Bikuben“ skulde træffe Foranstaltning til, at Partialobligationerne mindst 2 Gange ugentlig optoges paa Courslisten for Kjøbenhavns Børs som „Aarhus Communelaan af 1869“, holdt Byraadet den 12te April et særligt Møde, i hvilket man besluttede at udtale for „Bikuben“, at man ansaae det for nødvendigt, at Bestemmelsen blev opretholdt, dels for at man kunde faae Laan paa de 25,000 Rdl. i Obligationer, som Kommunen agtede at holde tilbage af Laanet, og dels for at have en Norm for, hoormegit der aarlig skulde amortiseres. „Bikuben“ fastholdt imidlertid sin Vægring, men tilbød samtidig Byraadet, saalænge dens Midler tillod det, at yde Kommunen Laan paa de nævnte 25,000 Rdl. i Obligationer; da dette Tilbud, der i Mødet den 15de April blev forelagt Byraadet, ikke kunde betragtes som et tilstrækkeligt Æquivalent for Opgivelsen af Coursnoteringen, blev Sagen udsat, for at nye Drøvelser, eventuelt Forhandlinger, kunde finde Sted. Under disse fremkom dels et Tilbud fra Hrr. Gedalia & Co. om at overtage Laanet ved Levering af kongelige 4 % Obligationer istedetfor Kommunens mod $\frac{3}{4}$ % Provision og med Forpligtelse for Huset til at foranstalte Obligationerne noterede paa Kjøbenhavns Børs, iøvrigt

paa de af Huset tidligere opstillede Betingelser, deels en Erklæring fra „Vituben“ om, at den var villig til at forsøge den Sum i Obligationer, Kommunen efter den tidligere Aftale kunde tilbagekjøbe til Cours 90, indtil 150,000 Rdl., forlænge Fristen for Tilbagekjøbet til Udgangen af 1889 og fastsætte Størrelsen af de Rater, hvori Obligationerne kunde tilbagekjøbes, til 5,000 Rdl., medens saavel „Vitubens“ Forpligtelse til at foranstalte Obligationerne noterede, som Kommunens Ret til at tilbageholde 25,000 Rdl. bortfaldt. Paa disse Betingelser besluttede Byraadet at contrahere Laanet hos „Vituben“. (See Mødet 3die Juni).

Mødet den 29de April.

Der fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at der var tilstaaet Kommunen 3,000 Rdl. som Afdrag paa Kommunens Indqvarteringsgodtgjørelse for 1868 og 9,000 Rdl. som Forfud paa Godtgjørelsen for 1869.

^{10^s/1867.} Efter Indstilling fra Politimesteren blev forhenværende Bægtervagtmester Tøiberg ansat som Patronillebetjent med den normerede Lønning og et personligt Tillæg af 50 Rdl. aarlig foruden fri Bolig eller, saafremt denne maatte bortfalde, yderligere 50 Rdl. aarlig. — Politibetjent Hans Larsen fik Ret til ældst Gage. (See Mødet 13de Mai).

^{12^e/1868.} Efter at Indqvarteringscommissionen i Henhold til den i Mødet den 22de April givne Bemærkning havde leiet „Albersø“ til Sygelocale for Garnisonen, og Bygningen dernæst var anvist Militairet til det nævnte Brug, havde den Høistcommanderende tilstillet Byraadet en Erklæring fra Overlæge Hahn om de med Benyttelsen af en saa fjernt liggende Bygning forbundne Ulemper og forespurgt, om Byraadet besluttede fastholdt den skete Anvisning. Forinden Beslutning herom toges, anmodede man Indqvarteringscommissionen om at forelægge Byraadet et Udkast til Leiecontract med Eieren af „Albersø“, da en Bestemmelse i den af Indqvarteringscommissionen afsluttede foreløbige Overenskomst kunde give Anledning til Misforstaaelse. (See Mødet 3die Mai).

^{12^e/1868.} Et af Skoleudvalget anbefalet Andragende fra Gartner F. C. J. Jensen om at maatte indtræde i Hans Laursens Rettigheder og Forpligtelser med Hensyn til Kjøbet af den Aarhus Skolevæsen tilhørende Eiendom i Gjellerup, men uden at være bunden til at udbetale nogen Deel af den for Kommunen betingede Kjøbesum i Juni Termin, blev bevilget, dog saaledes at det fattes som Betingelse for Capitalens Indestaaen, at det inden Arets Udgang skulde godtgjøres for Byraadet,

at Assurancesummen for de nedbrændte Bygninger var bleven anvendt til Opførelsen af et nyt Baaningshuus paa Lodden.

Modet den 3^{die} Mai.

^{42/1868.} Overeensstemmende med den i forrige Møde tagne Beslutning blev der fremlagt Udkast til en Leiecontract mellem Indquarteringscommissjonen og Collecteur Hansen om „Aldersro“. Byraadet billigede dette Udkast og vedtog at meddele den Høistcommanderende, at man ikke kunde fravige den stete Anviisning af „Aldersro“ som Hjælpehygelocale for Garnisonen. (See Mødet 3die Juni).

^{152/1868.} Paa den i Mødet 24de Marts vedtagne Indstilling angaaende Leveringen af Brændsel og Kogesteder til det indquarterede Mandskab var modtaget Resolution fra Indenrigsministeriet, hvorefter den tidligere givne Regel, at disse Præstationer ogsaa skulde ydes, naar Mandskabet caserneres, og det hvad enten Communen eller Privatmænd maatte være Qvarteeværter, blev opretholdt, hvorhos det blev udtalt, at den Udgift, disse Præstationer foranledigede for Communen udover den fastsatte Maximumsbetaling 2 Rdl. pr. Mand, ikke kunde opføres paa Indquarteringsberegningen. Under disse Omstændigheder besluttede Byraadet at bemyndige Indquarteringscommissjonen til for Communens Regning at indrette Kogesteder ved de Caserner, der ikke allerede vare forsynede hermed, og at lade det Beløb, 20de Bataillon havde forlangt til Brændsel, udrede af Ræmmerkassen. (See Mødet 13de Mai).

^{17/1869.} Foranlediget ved en fra den Høistcommanderende modtagen Skrivelse om militaire Arrestanters Hensættelse i de civile Arrester vedtog man forstudsvis at udrede de med militaire Arrestanters Anbringelse paa denne Maade forbundne Udgifter af Ræmmerkassen mod forventet Refusion fra Indenrigsministeriet.

^{52/1869.} En af Skolecommissjonen og Udvalget for Skolevæsenet anbefalet Anføgning om en Friplads i Borgerpigeskolen besluttede man at bevilge under Forudsætning af, at Andragerinden ikke — som der under Sagens Behandling var udtalt Formodning om — boede udenfor Byens Grund; i denne Anledning anmodede man tillige Udvalget for Skolevæsenet om at tilvejebringe Oplysninger om, hvilke Børn der da besøgte Byens offentlige Skoler uden at være hjemmehørende i Communen. (See Mødet 10de Juni).

^{54/1869.} I Henshold til en gennem Udvalget for Skolevæsenet modtaget Indstilling fra Skolecommissjonen om Lønningstillæg til Pedellen ved Borgeriskolerne besluttede man at forøge hans Løn fra 120 til 130 Rdl.

^{57/1869.} Fra Stiftamtet var modtaget Underretning om, at Udgifterne ved Cholerareceptionslocalet fra 1ste April til 31te December 1868 i Henhold til Lov 1ste Mai 1868 § 5 vare fordeelte saaledes, at Amtsraadsfredsen skulde bære 49 Rdl. 3 St., Byen 14 Rdl. 39 St.

^{78/1869.} Et Forslag fra Dristsbestyrelsen for de jydsk-syenske Jernbaner om under Jagttagelse af forskjellige Forsigtighedsregler at benytte et mindre Locomotiv paa Hestebanen fra Stationen til Havnen, over hvilket Indenrigsministeriet havde forlangt Erklæring, blev overgivet til et Udvalg, bestaaende af Broge, Hammerich og Mørk. (See Mødet 17de Juni).

Mødet den 7de Mai.

Det overdroges Gamst, Hammerich og Liisberg at gjøre Forslag saavel om Antallet af de faste Burderingsmænd, det i Henhold til Lov 19de Marts 1869 om Udlaan i faste Eiendomme af Umyndiges og andre under offentlig Tilshy staaende Midler m. m. paaligger Byraadet at vælge, som angaaende, hvilke Mænd der kunde være Anledning til at lade Valget falde paa.

^{91/1868.} Paa en Forespørgsel fra Oberst, Baron Rosenkrantz om, hvorledes Communen agtede at affinde sig med ham i Anledning af det Erstatningskrav, han havde saaet ved at man havde forlangt Veien forbi hans Tost udvidet til 22 Alens Brede, naar Tosten bebyggedes, besluttede man at svare, at man ikke fandt Anledning til at indlade sig paa Erstatningspørgsmaalet, saalænge Afgivelsen af den omhandlede Jordstrimmel kun beroede paa et Forbehold, som først vilde saae practisk Betydning, naar der enten bygges ud til Veien eller denne forlanges udvidet.

^{180/1868.} Man bifaldt en Indstilling fra Markdirectionen om at fastsætte Godtgjørelsen for en Grusgrav paa Kammerraad Erichsens Jerder til 25 Rdl. aarlig.

^{77/1869.} I Anledning af et Andragende fra Narhuus Amts 1ste Skyttefreds om Tilladelse til paany at benytte Skydebanen nedenfor Riisflov, som Communalbestyrelsen i Mødet den 30te December 1868 havde besluttet at neblægge, vedtog man at indhente den Høistcommanderendes Erklæring om, under hvilke Betingelser Skydningen paa det omhandlede Sted mulig kunde tilstedes. (See Mødet 13de Mai).

Mødet den 13de Mai.

Der forelagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at Justitsministeriet i Henhold til en Erklæring fra Sundhedscollegiet havde nægtet at appro-

bere Salget af en Byfogedembedet tilhørende Jordblov udenfor Frederiksport til Actieselskabet for Opførelsen af billige Arbejderboliger, og at Indenrigsministeriet af samme Grund havde nægtet Samtykke til Afstaaelsen af Communens og Borgmesterembedets Jordblokke sammesteds i det nævnte Niemed.

^{102/1867.} I Anledning af et nyt Andragende fra Patrouillebetjent Tøiberg, om at erholde samme Løn som tidligere, vedtog man at forhøje det personlige Tillæg, der i Mødet den 29de f. M. blev tilstaaet ham, fra 50 til 70 Rbl.

^{83/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet under 28de f. M. havde approberet en ny Taxt for Betalingen for saadanne offentlige Bekjendtgjørelsens Optagelse i Stiftstidenden, som ikke kunde forlanges optagne gratis.

^{152/1868.} Et Forlangende fra Cierne af Caserneetablisementet i Vestergade Nr. 639 om at fritages for at undergives Afkortning i den accorderede Betaling paa Grund af den tilfældige Afgang, der mulig kunde indtræde blandt den indkvarterede Styrke, fandt man ikke at kunne gaae ind paa, hvorimod man paa Foranledning af vedkommende Ciere erklærede sig villig til, naar Kommunen eventuelt blev nødsaget til selv at etablere Caserner, at afsjøde dHrr. det Caserneinventarium, de nu havde anskaffet, efter Taxation, forsaavidt man havde Brug for det. (See Mødet 3die Juni).

^{19/1869.} Et Forslag fra Formanden for Markdirectionen om at lade udarbejde nye Vedtægter for Markdirectionens og Markudvalgets Virksomhed og Omraade blev tilstillet Udvalget for Markvæsenet til Erklæring.

^{25/1869.} Efter at Udvalget for Veivæsenet havde udtalt sig for, at man overensstemmende med et Andragende fra nogle Beboere af Teglskaarstræde skulde erklære den Deel af Strædet, der endnu ikke var brolagt, for offentlig Gade, havde Udvalget for Broægningsvæsenet udarbejdet Overslag over Bekostningerne ved at brolægge enten den paa begge Sider bebyggede Deel af Strædet, forsaavidt den ikke allerede var brolagt, eller tillige Strækningen herfra til Afspærringsbommen mod Teglværkets Grund. Byraadet besluttede til næste Aar at erklære den førstnævnte Strækning for offentlig Gade og som Følge deraf at optage den til Brolægningen fornødne Sum paa næste Aars Budget.

^{77/1869.} Efter at den Høistcommanderende, hvis Erklæring var begjært over det indkomne Andragende fra 1ste Skyttekreds om paany at maatte benytte Skydebanen ved Riis-Eskov, havde svaret, at han maatte afholde sig fra at udtale sig derom og henvise til andre Sagkyndige, besluttede Byraadet at give Skyttekredsen den forlangte Tilladelse og bemyndige Udvalget for Skovvæsenet til i Forening med Kredsbestyrelsen at fastsætte

de Forsigtighedsregler, der skulle iagttages med Hensyn til Skydningen, og blandt hvilke Byraadet maatte forlange optaget Bestemmelser om: at Brugten af Remingtongeværer skulle være udelukket, at ingen Skydeøvelser maatte holdes efter Kl. 9 om Formiddagen, og at en Beskjendtgjørelse om, til hvilke Tider der skydes, Dagen iforveien optages i Aarhøus Stiftstidendes Grindringsliste. Byraadet forbeholdt sig, naar de opstillede Regler, der skulle forelægges Politimesteren til Sanction, ikke iagttages, at tage den givne Tilladelse tilbage.

Moedet den 20de Mai.

⁷⁷/₁₈₆₉. I Anledning af et Andragende fra Udvalget for Skovvæsenet om forskudsvis at faae mindre Beløb udbetalte af Kæmnerkassen, for dermed at betale Arbejdsløn m. m. i Skoven, istedetfor at lade Arbejderne hæve deres Tilgodehavende hos Kæmneren, foreslog Mørf at fastsætte som almindelig Regel, at der af Kæmnerkassen kunde gives de staaende Udvalg faste Forskud til Dækning af deslige Udgifter, dog at de givne Forskud skulle være liquiderede inden hvert Regnskabsaars Udgang og i Kæmnercontoirets Bøger opføres paa en særskilt Conto. Sagen tilstillebes Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet til Erklæring. (See Mødet 3die Juni).

⁷⁸/₁₈₆₉. Det overdroges til Udvalget for Byens Bygninger og Inventariesager at gjøre Indkjøb af det for indeværende Aar til Communens Brug fornødne Brænde og Steenful, saaledes at disse sidste skulle anskaffes ved Licitation.

⁹³/₁₈₆₉. Byraadet besluttede iaar ikke at stille sig i Spidsen for Afholdelsen af en Grundlovsfest, men derimod at foranstalte, at der paa Grundlovsdagen om Morgenens skulle drage Musik gennem Gaderne; det Beløb, som derefter maatte blive tilbage af hvad der i Budgettet for 1869 var bestemt til Grundlovsdagens Høitideligholdelse, vedtog man at stille til Raadighed for en eventuel privat Comitee, der maatte danne sig i det nævnte Diemed.

⁹⁶/₁₈₆₉. Da de til Politibetjente valgte Corporaler H. og P. Rasmussen først kunde tiltræde deres Poster i Slutningen af September 1869, fik Politimesteren Bemyndigelse til i deres Sted at constituere forhenværende Vagtmester Wulf og forhenværende Qvarteermester Petersen som Politibetjente indtil 1ste October d. A.

⁹⁷/₁₈₆₉. I Anledning af en fra Bestyrelsen for Actieselskabet for Opførelsen af Arbejderboliger indsendt Forespørgsel om, paa hvilke Vilkaar Communen vilde overlade Selskabet enten Fattighustøften eller en Tønde Land af den nærmest ved Byen liggende Deel af Raskertøsten eller

$\frac{1}{2}$ Tønde Land paa hvert af de to Steder, overdroges det Holm, Nielsen og Drum at afgive Betænkning. (See Mødet 27de Mai).

Mødet den 27de Mai.

Efter Indstilling fra det i Mødet den 7de Mai nedsatte Udvalg besluttede man at fastsætte Antallet af Vurderingsmænd efter Lov 19de Marts 1869 til 12, og at vælge h^{er}r. Murmestere K. Nielsen, C. Lund og J. Jensen, Tømmermestrene A. E. Andersen, E. Steinbrenner og S. Bang, Jernstøber Frich, Smed J. E. Petersen, Smed H. P. Jensen, Kammerraad N. Frichsen, Bognmand N. Holm og Bognmand C. Stjær.

^{4/1868.} I Anledning af et Forslag fra Høyer om nu at gjenoptage Sagen om Borgercorpsets Opløsning, der isser blev stillet i Bero, indtil Værnepligtsloven var udkommen og den nye Ordning af Politiet traadt i Kraft, besluttede man at indhente Erklæring fra Politimesteren og Chefen for Brandcorpsen.

^{20ⁱ/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at det ved Kongelig Rescript af 18de Mai 1869 er fastsat, at der istedetfor de Markeder deels med Heste og Dvæg, deels med Heste alene, som da bleve holdte i Aarhus Kjøbstad i Februar, Juli og December Maaned, for Fremtiden og første Gang i Aaret 1870 vil blive afholdt Markeder her

Byen med Heste og Dvæg Dagen efter de Markeder, som afholdes i Randers Tirsdagen før Fastelavns-Søndag, den første Torsdag og Fredag i Juli Maaned og den tredje Tirsdag og Onsdag i December Maaned, saaledes at det førnævnte af disse Markeder (Fastemarkedet) holdes i 2 Dage.

^{89/1869.} Efter at Ræmneren i Anledning af en Forespørgsel fra Stiftamtet havde oplyst, at de herværende Jordemødre ikke erholdt andre Ydelfer in natura af det Offentlige end aarlig 2 Favne Brænde hver, blev det overdraget Baess at underhandle med Byens Jordemødre om denne Ydelfes Convertering til et fast aarkgt Vederlag i Penge.

^{91/1869.} Efter Indstilling fra Havneudvalget vedtog man at udtale sig for, at der kun skal betales Havnepenge eengang af Varer, der omlades fra et Stib til et andet, selv naar Broerne benyttes, og at anbefale et Andragende fra en Dampskibs-expediteur, der i et saadant Tilfælde havde erlagt Havnepenge saavel for Indgaaende som for Udgaende, om Tilbagebetaling af Halvbeløn af det erlagte Beløb.

^{92/1869.} Efter Forslag af Mørk blev der nedsat et Udvalg paa 3 Medlemmer til at undersøge, paa hvilken Maade Høitidsoffer og Alter-

gangspenge kunde afsløses, samt mulig efter Forhandling med Vedkommende at fremkomme med Forslag til en Overeenkomst desangaaende.

Dertil valgtes Baefs, Gamst og Mørk.

^{94/1869.} Under Forbehold af høiere Approbation besluttede man af Ræmmerkassen at tilstaae forhenværende Politibetjent E. Herfind 150 Rdl. aarlig i Pension, fra 1ste Mai 1869 at regne. (See Mødet 8de Juli).

^{97/1869.} Det i forrige Møde udsatte Udvalg havde indstillet, at Byraadet skulde erklære sig villigt til at sælge Actieselskabet for Opførelsen af Arbejderboliger enten en Tønde Land af Rækkertøsten for 1000 Rdl. eller hele Fattighuustøsten for 3000 Rdl. eller en halv Tønde Land af Rækkertøsten for 500 Rdl. Udvalget antog, at den mellem Spanien og Grønland liggende Plads mulig vilde kunne benyttes af Selskabet, og foreslog, at Kjøbsummen for den i saa Fald skulde fastsættes til 1000 Rdl. Byraadet tiltraadte Udvalgets Forslag, dog saaledes, at Kjøbsummen for Fattighuustøsten kun fastsættes til 2500 Rdl., og at Tilbudet om Afstaaelse af den mellem Spanien og Grønland liggende Plads gjordes afhængigt af, at den ikke, som tidligere paataenkt, skulde benyttes som Markedsplads for Fødeqvæg. Som nærmere Vilkaar for Overdragelsen besluttede Byraadet at fordrø: at Kjøbsummen, der ikke forlangtes udbetalt, forinden Selskabet havde kunnet reise et Laan med Pant i de projecterede Bygninger, forrentes med 4 % fra den Dag, Actieselskabet havde overtaget Byggegrunden, at Omkostningerne ved et eventuelt Gadeanlæg, saafremt Arbejderboligerne maatte blive byggede i to Rækker med Fagade mod hinanden og det Offentlige maatte ansee Brolægning af den derved opstaaende Gade for nødvendig, skulde være det Offentlige uvekkommende og alene bæres af Actieselskabet, og at de med Overdragelsen forbundne Omkostninger skulde bæres af Actieselskabet. (See Mødet 10de Juni).

Modet den 3^{die} Juni.

^{42/1868.} Fra den Høistcommanderende var modtaget Underretning om, at Krigsministerium, uagtet det anerkjendte Bægten af de Grunde, der talte imod at benytte en Bygning til Hjelpe=Sygehuus, der ligger i saa stor Afstand fra Byen, og særlig fra det derværende militaire Sygehuus, som „Altersro“, dog under de forhaandenværende Omstændigheder, navnlig da Tiden var saa langt fremrykket, ikke havde troet det forsvareligt at undslaae sig for at modtage dette af Communen leiede Locale, og det saa meget mindre, som der efter de foreliggende Oplysninger var liben Sand=

synlighed for, at et mere hensigtsfærende vilde kunne tilveiebringes. Derimod havde Krigsministeriet anmodet Indenrigsministeriet om at paalægge Aarhus Byraad at have Opmærksomheden henvendt paa Opnaaelsen af en hensigtsmæssigere Ordning af denne Sag ved Anvisning af et nærmere Filialsygehus. (See Mødet 24de Juni).

^{136/1868.} Det overdroges Hammerich og Kielsen at forhandle med de tilstødende Grundes Eiere om Afhandelsen af en Communen tilhørende ubebygget Plads i Toldbodgade. (See Mødet 1ste Juli).

^{152/1868.} I Anledning af en Meddelelse fra den Høistcommanderende om, at Militairet enten maatte forlange, at der til Refruterne Madkogning leveredes det fornødne Brændsel eller Penge efter Forordningen 15de November 1816 § 12, blev Indquarteringscommissionen anmodet om at drage Ansvar for Leveringen af det fornødne Brændsel. (See Mødet 10de Juni).

^{162/1868.} En af den tidligere Skovcommission udarbejdet Plan for Behandlingen af Riis-Skov, som Udvalget for Skovvæsenet i det Bæsjentlige havde tiltraadt og indstillet til Byraadets Approbation, blev vedtaget med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

^{194/1868.} Da man gennem Stiftamtet havde modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet den færdige Indstilling i Laanesagen, anmodede man det tidligere nedsatte Udvalg om at fremkomme med Udkast til den Hovedobligation, der vilde være at udstede for Laanet, samt Forslag om, hvor stort et Beløb der skulde forlanges udlæveret af de 150,000 Rdl. i Rgl. Obligationer, der umiddelbart efter Hovedobligationens Udstedelse skulde staae til Communens Disposition. Ligeledes anmodedes de i Vandværksagen og Fattigbygningssagen nedsatte Udvalg om at fremkomme med Forslag om, naar Arbejderne skulde begynde. (See Mødet 17de Juni).

^{76/1869.} Efter at have modtaget Kasse- og Regnskabsudvalgets Erklæring over Sagen vedtog man det af Mørk i forrige Møde stillede Forslag om Forskud af Rønnertassen til de af Byrådet nedsatte Udvalg, og besluttede derhos, at de Udvalg, der attraa Forskud, skulle andrage derom hos Byrådet, som baade tager Beslutning, om der skal tilstaaes Forskud og om Forskudets Størrelse.

^{87/1869.} Efter Indstilling fra Markdirectionen vedtog man at overlade Proprietair Janssøn i Brendstrup den til hans Eiendom stødende Deel af Udmærksdiget omkring Byens Forder syd for Gjemmestjæringen ved Brendstrupveien, tilligemed den mellem Diget og Veien liggende Jordstommel, for 43 Rdl. 7 Sk. (d. e. 300 Rdl. pr. Tønde Land), dog med Forpligtelse for Hr. Janssøn til uden Godtgjørelse at afgive den for-

nødne Ford, saafremt det maatte være fornødent i sin Tid at udbide Veien.

^{95/1869.} Paa en Forespørgsel fra 2den Generalcommando-Intendantur om, hvorvidt Kommunen var Eier af en deel Inventariesager, som fandtes i det militaire Sygehuus uden at være optagne i Fortegnelsen over det egentlige Sygehuusinventarium, vedtog man, efter at Indqvarteringscommissionen havde anstillet de fornødne Undersøgelser, at svare, at Kommunen ikke var Eier af de nævnte Gjenstande.

^{99/1869.} Fra Cathedralsskolen var indsendt Andragende om Tilladelse til paany at benytte Skydebanen ved Riis-Skov til Disciplenes Skarpskydningsøvelser. Byraadet fandt Intet at erindre mod, at Skydebanen benyttedes af Disciplene, forudsat at disses Øvelser kunde indordnes under Skyttekredsens.

^{101/1869.} I Slutningen af forrige Aar havde det forenede Dampskibsselskab henvendt sig til den herværende Havnecommission med Begjæring om at maatte erholde samme Moderation i Lodsafgiften af de Dampskibe, der benyttede til Farten mellem Korsør og Aarhus, som de Postdampskibe, der tidligere besørge de Ruten, havde havt, og da Havnecommissionen ikke var villig til at gaae ind paa en saadan Nedsættelse, havde Selskabet forelagt Sagen for Indenrigsministeriet, som i den Anledning deels forlangte Erklæring over Dampskibsselskabets Andragende, deels opfordrede Byraadet til at tage Spørgsmaalet om det herværende Lodsferies Omordning under Overveielse. Byraadet besluttede at henholde sig til en af Udvalget for Havnevæsenet afgiven Betænkning, hvori det oplystes, at der allerede da ikkun betaltes Lodsafgift af Skibe, der benyttede Lodsjerne til egentlig Lodstjeneste, men at der derimod af alle Skibe betaltes en efter Læstedrægtigheden beregnet Afgift til Lodspersonalet for Bagthold, Hyrenes Pasning etc., samt for at assistere Skibene ved deres Anbringelse paa de Liggepladser, der anvises dem i Havnen. Dette Forhold ansaae Udvalget det for nødvendigt at opretholde, dog saaledes, at den sidstnævnte Afgift, der tidligere var bleven opkrævet med 3 Sk. pr. Com. Læst for hver Reise af alle Skibe, foresloges nedsat til det Halve for Dampskibe i indenrigs Fart, Skibe i Tolddistrictsfart eller i Farten paa Samsø og Seiersø, samt Skibe, der kun anløbe Havnen uden at losse eller lade.

Adet den 10de Juni.

^{229/1867.} Byraadet bifaldt et Forslag fra Udvalget for Brolægningsevæsenet om at anvende 229 Rdl. til Brolægningen af Fortouget foran Bispegaardens nye Havemuur ud mod Rannifegade.

^{152/1868.} En Skrivelse fra den Høistcommanderende om Bessaffenheden af de Qvarterer, der vare anviste 20de og 14de Bataillon, tilstilledes Indquarteringscommissionen med Henstilling om i den Anledning at træffe de Foranstaltninger, den maatte finde fornødne. (See Mødet 2den Septbr.).

^{168/1868.} Efter Forslag fra Udvalget for Havnevæsenet vedtog man at begjære Indenrigsministeriets Approbation paa, at Havnen bidrager 500 Rdl. til Udgifterne ved Indretningen af en Markedsplads for Fedeqvæg. (See Mødet 5te August).

^{52/1869.} I Anledning af en Meddelelse fra Udvalget for Skolevæsenet om, at det havde viist sig, at der i Communens Skoler undervistes 32 Børn, som ikke hørte hjemme i Byen, blev Udvalget anmodet om at fremkomme med Forslag til Beslutning desangaaende.

^{97/1869.} Da Actieselskabet for Opførelsen af Arbejderboliger havde underrettet Byraadet om, at det gik ind paa de stillede Betingelser for Afhændelsen af Fattighuusloften, besluttede man at søge Approbation paa Salget af denne. (See Mødet 22de Juli).

^{107/1869.} Man bemyndigede Udvalget for Skolevæsenet til at antage en Timelærer til at undervise i den lavere Borgerdrengeskole indtil Sommerferien, efter hvilken der i Genhold til tidligere tagne Beslutninger vilde blive oprettet en ny Lærerpøst ved Skolen.

Mødet den 17de Juni.

Et Andragende fra Bestyrelsen for Prinds Frederik Ferdinands Haandværks- og Tegneskole om Tilskud fra Statskassen blev forsynet med Byraadets Anbefaling.

— Efter at Havnefogedposten ifølge Byraadets Beslutning i Mødet den 24de Marts 1869 var bleven opslaaet vacant, og Havneudvalget havde erklæret sig over de indkomne Ansøgninger, af hvilke 7 hidrørte fra Underbefalingsmænd i Marinen og vare tilstillede Byraadet gennem Marineministeriet, blev Spørgsmaalet om Postens Besættelse behandlet i Mødet den 13de Mai. Da den Mand, Havneudvalget havde ansøgt det for onskeligt at besætte Posten med, ikke hørte til de i Genhold til Lov 26de Mai 1868 § 18 fortrinsberettigede Underbefalingsmænd i Marinen, og Byraadet ligeledes var stemt for en Afviselse fra den nævnte Bestemmelse, overdroges det to af Byraadets Medlemmer at henvende sig til Indenrigsministeren og Marineministeren i Anledning af Sagen. Fra denne Deputation — Hr. Baess og Mørt — medtoges i Mødet mundtlig Beretning om, at Marineministeren vel ikke havde kunnet samtykke i, at

der ffete nogen Afvigelse fra Kjøbstadcommunallovens § 18, men havde givet Udsigt til, at den af Marinens Underbefalingsmænd, man ønskede at vælge, kunde erholde Permission fra Marinen paa 6 Maaneder, for i denne Tid at constitueres i Posten, og saafremt man derefter ikke var tilfreds med hans Tjeneste som Havnesoged, kunde vende tilbage til sin tidligere Stilling.

I Genhold hertil besluttede man at foretage Valg mellem de Fortrinsberettigede, efter at Havneudvalget paaah havde haft Leilighed til at fremkomme med Forslag. (See Mødet 24de Juni).

⁸⁰/_{81/1867}. Det i Vandværksagen udsatte Udvalg indstillede, at Arbeidet skulde paabegyndes i denne Sommer, fordi Arbeidslønnen og Prisen paa de vigtigste Materialier for Tiden vare lave, og hele Værket efter de af Udvalget konsulerede Ingeniørers Mening kunde blive færdigt i Løbet af November, naar der strax toges fat paa de nødvendige Forarbejder. Da Tiden dog var saa langt fremffreden, at en mindre Afbrudelse vilde kunne gjøre det umuligt at blive færdig inden Vinteren, og en Udsættelse til næste Aar vilde give Leilighed til at fortsætte Maalingerne af Vandmassen i de Bække, hvorfra Forsyningen skulde skee, besluttede Byraadet at opsætte Arbeidet til næste Foraar. (See Mødet 25de November).

⁵⁵/₁₈₆₇. Derimod vedtog man snarest muligt at sætte Fattigbygningen under Arbeide. (See Mødet 8de Juli).

¹⁹⁴/₁₈₆₈. Man bemyndigede det i Laanesagen udsatte Udvalg til at sende „Vikuben“ Udkast til Hovedobligationen for det contraherede Laan og at forlange hele det Forflud udbetalt, som Communen efter Laancontracten kunde forlange ved Hovedobligationens Underskrift. (See Mødet 2den Septbr.).

¹⁴/₁₈₆₈. I Genhold til den i Mødet den 13de Februar 1868 tagne Beslutning forsynedes en af Frue Kirkes Inspection udstedt Obligation for 5,500 Rdl. af Randers Hospitals Midler med Byraadets Garantipaa-tegning.

⁶⁴/₁₈₆₉. Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet, at 3420 □ Alen af Borgmesterembedets Jordlod Matr. Nr 1 a overdrages Communen til Forening med den til Byggeplads for Fattiganstalten bestemte Grund, mod at Communen deels skulde afgive 410 □ Alen af Jeronimusbakken deels betale 250 Rdl. comant, hvilken Capital under Communens Bestyrelse skulde frugtbargjøres til Fordeel for Borgmesterembedet.

⁷³/₁₈₆₉. Fra det af Byraadet den 3die Mai 1869 udsatte Udvalg var fremkommen Betænkning i Sagen om Locomotivers Benyttelse paa Havnesporet. Udvalget paa pegede forskjellige Fordringer, som

formeentlig burde stilles saavel med Hensyn til Beskaffenheden af de Locomotiver, der skulde anvendes, som med Hensyn til, hvor stor en Strækning af Havnesporet der maatte besvares med dem; i Betragtning af, at der lettere og sikkrere vilde kunne bremfes med et Locomotiv, og at enhver Forbedring i Communicationen maatte være af Interesse for Communen, indstillede Udvalget, at Byraadet ikke ubetinget skulde mod-sætte sig, at den attraaede Tilladelse til Benyttelsen af Locomotiver gaves, men at man paa den anden Side skulde gjøre sit endelige Samtykke afhængigt af, at det ved et anstillet Forsøg viste sig, at Locomotiver kunde benyttes, uden at den almindelige Færdsel paa Havnens Grund blev forulempet derved. (See Mødet 18de Novbr.).

^{102/1869.} 3 Anledning af et Forslag fra den kongelige Commissarius ved Jernbaneanlæg i Jylland om Communens Overtagelse af Veien forbi Jernbanestationen havde Udvalget for Veivæsenet udtalt sig imod, at denne Veie, der var anlagt af Jernbanen paa dennes dertil exproprierede Grund, overtoges af Communen. Inden Sagens Afgjørelse vedtog man at begiære den i sin Tid over Expropriationsforretningen optagne Protocol udsaaunt, for derigjennem at erholde nærmere Oplysning om Retsforholdet med Hensyn til de til Stationsbygningen førende Veie. (See Mødet 22de Juli).

^{110/1869.} 3 Anledning af en Meddelelse fra Udvalget for Bygninger og Inventariesager om, at Eieren af Aarhus Vandmølle havde modsat sig, at Bolværksarbejderne langs Aaen fortsattes i den begyndte Retning, besluttede man at indhente Erklæring fra Udvalget for Havnevæsenet, som efter Regl. 18de December 1799 skal føre Tilsyn med Bolværkerne langs Aaen. (See Mødet 24. Juni).

^{111/1869.} Byraadet bifaldt et Forslag fra Ligningscommissjonen om at fastsætte den Skat, der i Henhold til Communalvedtægtens § 29 vil være at paaligne dem, der ere flyttede til Byen, siden Hovedligningen for 1869 affattedes, til 2 % af den formodede Indtægt.

^{113/1869.} 4 Fripladser i første og 3 i anden Borgerdrengeskole bleve bortgivne overensstemmende med en Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet.

Mødet den 24de Juni.

Efter Indstilling fra Udvalget for Havnevæsenet vedtog man at constituere Kanoneer F. F. Hoppe som Havnesoged i Aarhus. (See Mødet 23de Decbr.).

^{12/1868.} Det overdroges Indquarteringscommissionen at foranstalte det Fornødne i Anledning af en Meddelelse fra Stiftamtet om, at Indenrigsministeriet havde paalagt Byraadet at virke for, at der efter Udløbet af Leiemaalet om Hovedbygningen paa „Aldersø“ saavidt gjørligt anvises Garnisonen et bekvemmere beliggende Hjelpefygelocale. (See Mødet 14de Octbr.).

^{110/1869.} Da Bolværterne langs Aaen ifølge Havnereglementet af 1799 skulle sættes i lige Linie, og saavel de ifjor som de iaar foretagne Forandringer af den tidligere Bolværkslinie kun vare foretagne i denne Hensigt, havde Udvalget for Havnevasenet Intet fundet at erindre med dem, og Byraadet besluttede i Henhold hertil at lade Arbejderne fortsætte, naaget den fra Cieren af Aarhus Mølle fremkomne Indsigelse. (See Mødet 4de Novbr.).

^{115/1869.} I Anledning af et Andragende fra nogle af de affledigede Bøgttere om at erholde et Gratiale af Kammertassen overdroges det Baess, Gamst og Hammerich at undersøge Andragernes Billaar. (See Mødet 8de Juli).

Mødet den 1te Juli.

I Anledning af en til Byraadet indsendt Regning for Oprensning af Mølleaaen udfør Communnens Forder overdroges det Veindvalget for Fremtiden at drage Omfarg for Udførelsen af dette Arbejde.

— Politimesteren bemyndigedes til i Forening med Udvalget for Byens Sygehospital at tilvejebringe et nyt Locale til Kopperpatienter.

^{149/1868.} Rystbeflædningscomiteens Formand meddeelte, at der i Henhold til en Skrivelse fra Sundhedscommissionen var trussen Foranstaltning til at føre Borrebækkens Vand ad den korteste Vej ud i Havet, og at man havde søgt at forebygge skadelige Uddunstninger fra det Mudder, der var assat i Bækkens midlertidige Leie mellem Haverne og Rystbeflædningsens Yderfant, ved at paafylde Sand. Til yderligere Sikkerhed havde Comiteen besluttet at lade dette aabne Rum heelt fylde samtidig med at Arbeidet fortsattes i Haastoffen, og forsaavidt der ved denne Udfylsning opstod en større Masse Dynd, vilde man lade denne udfjøre i Havet. (See Mødet 2den Septbr.).

^{136/1868.} Efter Indstilling fra Rielsen og Hammerich, som paa Communnens Vegne havde forhandlet med de Grundeiere, hvis Eiendomme stode til den Communen tilhørende aabne Plads ved Grønland, besluttede man at stille denne Plads til Auction, dog med udtrykkelig For-

behold af de tilstødende Grundeieres Nøttigheder, og paa det Vilkaar at Kjøberne skal hegne Pladsen mod Grønland. (See Mødet 22de Juli).

^{111/1869.} I Anledning af et fra Stiftamtet oversendt Andragende fra Cand. pharm. Stabell om Tillabelse til at oprette et nyt Apothek i Aarhus besluttede Byraadet med 12 Stemmer mod 3 at erklære, at man var overbevist om, at der baade var Trang til et tredje Apothek her i Byen, og at et saadant vilde kunne bestaae. Mindretallet meente, at man burde indskrænke sig til ikke at udtale sig imod Oprettelsen af et tredje Apothek. (Under 13de October nægtede Justitsministeriet den ansøgte Bevilling til Oprettelse af et Apothek).

^{121/1869.} Man fandt ikke Anledning til at bevilge et Andragende fra J. Jensen Braae om Godtgjørelse for Tab, han havde lidt ved at paatage sig et Jordarbejde i Sandgraven ved Knudriisbakke.

Mødet den 8de Juli.

^{55/1867.} Byraadet approberede de af Udvalget indsendte Licitations-Conditioner for Opførelsen af den nye Fattigbygning og forbeholdt sig i sin Tid at approbere de fremkomne Tilbud. (See Mødet 29de Juli).

^{158/1868.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Communes Contract med Gascompagniet var antagen til Stempling til Taxt 10 Rbd., med Forbehold af yderligere Stempling, naar Communen maatte gjøre Brug af sin Ret til at kjøbe Gasværket.

^{91/1869.} Ligeledes fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet Byraadets Beslutninger om Pension til forhenværende Politibetjent Herskind og Vomingstillæg til Patronillebetjent Tøiberg.

^{101/1869.} Endelig meddeleltes, at Indenrigsministeriet havde approberet Byraadets Indstilling om Lods- og Litspenge, dog saaledes, at den fastsatte Taxt kun skal gjælde til 1ste April 1870, til hvilken Tid den nye Havn- og Brotaxt skal træde i Kraft, og at det ved Behandlingen af denne tages under Overveielse, om Litspengene ikke ganske kunde bortfalde, i fornsødent Fald mod at Havnepengene forhøiedes.

^{191/1868.} Man besluttede at lade Ræmmeren overbringe „Bikuben“ Hovedobligationen for det contraherede Laan paa 300,000 Rbd. og modtage det betingede Forskud paa 150,000 Rbd. i fgl. Obligationer. (See Mødet 15de Juli).

^{115/1869.} Efter Indstilling fra det i Mødet den 24de f. M. nedsatte Udvalg besluttede man at tilstaae 10 af de affødigede Bægtene Gratialer af forskjellig Størrelse, tilsammen til Beløb 262 Rbd. Det over-

droges Politimesteren at udbetale Pengene til de Vedkommende. (See Mødet 22de Juli).

^{126/1869.} Tvende Forslag til Forandringer i Byraadets Forretningsorden, som tilføjede at gjøre Møderne mere kortvarige, toges tilbage af Forslagsstilleren.

^{127/1869.} Efter Forslag fra Udvalget for Brolægningssvæsenet vedtog man at lade Omlægningen af Østergade fuldende i 1869, uanset at Gaden tildeels atter maa opbrydes, naar Rørene til Vandværket skulle nedlægges.

^{128/1869.} Den af Byraadet tagne Beslutning om at paalægge de Forældre, der lade deres Børn besøge Friiskolen, at betale Skolepenge efter Lov 8de Marts 1856 § 11 havde Udvalget for Skolevæsenet foreslaaet at gennemføre saaledes, at de Forældre, der af Egningscommissionen ere ansatte til over 2 Portioner Formuesskat, og ligeledes de Forældre, der boe indenfor Byens Grund, skulle betale henholdsvis 2, 3 eller 4 Rd. aarlig, efter som de have 1, 2 eller flere Børn i Skolen; de Forældre, der boe paa Byens Grund og ikke ere ansatte til saa høi Skat, 1 Rd. aarlig, uden Hensyn til Børneantallet; Enker, ugifte Fruentimmer, Pleiefædre og Saadanne, der maa betegnes som fattige eller levende i smaa Kaar, Intet. Herved vilde der, efter Udvalgets Beregning, i 1869 indkomme 399 Rd., altsaa næsten det samme Beløb (48 Skilling for hvert af Skolens 843 Børn), som Lærerne efter Loven kunne fordræ. Udvalget ansaae det for rettest iaar at lade Skolepengene opkræve med det fulde Beløb i Juli Maaned, men for Fremtiden at opkræve dem 1ste April og 1ste October, hver Gang med det halve Beløb, og aarlig efter endt Hovedexamen at foretage en Tillægsansættelse for de Forældres Vedkommende, som have indmeldt Børn efter den Tid. Opkrævningen foreslog Udvalget at overdrage en af Skolens Lærere. Byraadet bifaldt iøvrigt Udvalgets Indstilling, men bestemte, at Opkrævningen skal skee gennem Kæmmercontoiret. Mørk stemte imod Beslutningen.

^{141/1869.} Da Udvalget for Byens Sygehospital havde begjæret sig fritaget for at have at gjøre med Tilveiebringelsen af et nyt Locale til Koppepatienter og sørge for Afholdelsen af de dermed forbundne Udgifter, blev dette Hverv overdraget Borgmesteren, Hammerich og Nielsen.

Mødet den 15de Juli.

Paa en Forespørgsel fra Formanden for det staaende Udvalg for Delegeretforsamlingerne fra de jydskke Kjøbstæders Communalbestyrelser

om man var stemt for, at dette Udvalg repræsenterede Byraadene ved Kronprindsens Ankomst til Danmark efter sin Formæling, besluttede man at svare, at man ikke ønskede at lade sig repræsentere paa den nævnte Maade. (See Mødet 29de Juli).

— Det overdroges Borgmesteren, Baefs, Bøch, Riisberg og Mørk at fremkomme med Forslag til Festsiligholdelsen af Kronprindsens Formælingsdag her i Byen.

^{140/1867.} Det tidligere nedsatte Udvalg i Sagen om Anlæggelsen af en Gade fra Randers Landevei til Knudriisbakke og derfra til Meilgadesport (Borgmesteren, Lassen og Riisberg) blev anmodet om at gjenoptage Sagen og fremme den saaledes, at det eventuelt fornødne Pengebeløb kunde optages paa Overslaget over Byens Udgifter for 1870. (See Mødet 5te August).

^{194/1868.} I Henhold til den i forrige Møde tagne Beslutning havde Ræmmeren hentet de 150,000 Rd. kgl. Obligationer, som Communen skulde have som Forskud paa det hos „Bikuben“ optagne Laan. Det blev udsat til næste Møde at afgjøre om disse Obligationer skulde realiseres eller foreløbig benyttes som Pant for et midlertidigt Laan. (See Mødet 22de Juli).

^{59/1869.} Til den iaar oprettede faste Lærerpост ved Byens Skolevæsen besluttede man efter Forslag fra Udvalget for Skolevæsenet at indstille den for Tiden constituerede Lærer E. H. S. Jørgensen samt dHrr. J. A. Peters og J. B. Thiesen. Desuden besluttede man at constituere Hr. A. L. E. Müller som Lærer ved Byens Skolevæsen og derom at meddele Skoledirectionen Underretning. (See Mødet 26de August).

Alodet den 22de Juli.

^{136/1868.} Det ved Auctionen den 20de Juli over Communens Pladser i Grønland fete Bud, 130 Rd., fandt Byraadet ikke antageligt. (See Mødet 2den Septbr.).

^{161/1868.} Efter Indstilling fra Udvalget for Byens Sygehospital besluttede man at foretage en mindre væsentlig Ændring i det udarbejdede Hospitals-Reglement, som derefter forventedes forsynet med Indenrigsministeriets Approbation. (See Mødet 2den Septbr.).

^{194/1868.} Af de kgl. Obligationer, Communen havde modtaget som Forskud paa det hos „Bikuben“ optagne Laan, bemyndigede man Udvalget for Rasse- og Regnskabsvæsenet til inden Aarets Udgang at sælge indtil 50,000 Rd. nominal Værdi, efterhaanden som der behøvedes Penge.

Man vedtog derhos at gjøre Indstilling til Indenrigsministeriet om Forelæggelse af et Lovudkast om Stempelfrihed for Partialobligationerne, og at opfordre „Bikuben“, der havde forlangt Hovedobligationen thinglæst, til at frasælge denne Paastand for at spare Communen den med Thinglæsningsen forbundne Udgift. (See Mødet 19de August).

^{97/1869.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet Salget af Matr. Nr. 31 d og e (Fattighustøsten) til Actieselskabet for Opsørelsen af Arbejderboliger paa de af Communen fastsatte Betingelser og saaledes, at Kjøbsummen inddrages under Communens Capitalformue.

^{102/1869.} Efter at Protocollen over de i sin Tid foretagne Expropriationer til den henværende Jernbanestation havde været overladt Udvalget for Veivæsenet til Afbenyttelse, ndtalte dette sig paany imod, at Communen overtog Vedligeholdelsen af Veien fra Stationsbygningen til Fredensgade. Idet Byraadet tiltraadte Udvalgets Anstuelse, vedtog man tillige at gjøre Indstilling til Indenrigsministeriet om Bevarelsen af Veien fra „Spanien“ til Jernbanens Varehus som offentlig Wei, istedetfor at den ifølge en af Ministeriet afgiven Resolution vilde være at nedlægge som saadan. (See Mødet 25de Novbr.).

^{115/1869.} I Fighed med hvad der var tilstaaet de øvrige Vægttere, bevilgede man Vægter R. Simonsen et Gratiale af 30 Rd.

Mødet den 29de og 30te Juli.

I Anledning af Kronprindsens Indtog i Kjøbenhavn efter Forædlingen vedtog man at affende en Deputation, bestaaende af Borgmesteren, Funch og Nielsen.

^{98/1866.} Fordebogscomiteen fremlagde et Udkast til Vedtægt for den communale Beskatning i Aarhus, hvori der, efter en Angivelse af den ved Indenrigsministeriets Skrivelser af 23de April 1864 og 31te August 1867 approberede Grændse mellem Jorderne og Kjøbstadgrunden og en Oversigt over Afgifterne til Communen i Aarene 1853 til 1862, fastsættes, at der for Fremtiden skal udredes 12,338 Rd. 71 Sk. til Ræmnerkassen af Byens faste Eiendomme, nemlig af Kjøbstadgrundene 6093 Rd. 12 Sk., af Bygningerne 5780 Rd. 66 Sk. og af Markjorderne 464 Rd. 89 Sk. Efter den af Indenrigsministeriet under 30te Marts 1868 approberede Matrikel er Bygrundens Hartkorn 20 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. Dette Hartkorn vil, ifølge den af Communalbestyrelsen i Mødet den 1ste October 1868 tagne Beslutning om Bygrundenes Classification og de i Overeensstemmelse dermed affattede Beregninger,

svare til 101 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. Stattehartkorn, hvoraf 60 Rd. pr. Tønde udgjør Grundskatten 6093 Rd. 12 Sk. — Forsikringssummen (efter Fradrag af de i Forbindelse med Bygninger assurerede Inventariegenstande og Kirkenes Forsikringssum) var i Aaret 1862 5,549,457 Rd., hvoraf 1 Sk. pr. 10 Rd. udgjør Hunsfatten 5780 Rd. 66 Sk.

Markjordernes Hartkorn er, ifølge den af Indenrigsministeriet under 30te Marts 1868 approberede Matrikel, 232 Td. 3 Skp. 2 Fdk. 2 $\frac{1}{4}$ Alb., hvoraf 2 Rd. pr. Td. udgjør Hartkornsskatten 464 Rd. 89 Sk. Desuden ville Markjorderne fremtidig, efter Lov 11te Februar 1863 § 11 cfr. Vedtægt for Aarhus Markdirection af 9de Juni 1846, have at bære Udgifterne til Markveienes Istandsættelse, Markbetjentens Løn, sælles Gruusgrave m. v.

Undtagne fra Betsatning ere Byens Kirker.

Byraadet tiltraadte Comiteens Indstilling, og den saaledes fastslaaede Vedtægt vilde da, efter Lov 11te Februar 1863 § 13, blive fremlagt til almindeligt Eftersyn paa Raadstuen i 14 Dage (fra 6te til 20de Juli) for derefter at indsendes til Stadsæftelse.

Et Mindretal i Byraadet tiltraadte en Udtalelse fra nogle af Comiteens Medlemmer om, at der i Vedtægten burde optages en Bestemmelse om, at Grundeierne i Byens ældre Qvarterer, foruden de ovenfor nævnte Afgifter, skulde vedblive at betale Brolægningsskat, indtil Brolægningsskatsens Gjæld til Ræmmerkassen, 10,250 Rd., derved var dækket. Et hertil sigtende Forslag blev vedlagt Byraadets Indstilling til Indenrigsministeriet om Stadsæftelse af Vedtægten. (See Mødet 9de Septbr.).

^{55/1867.} Til Udgifter ved den nye Fattighygnings Opsørelse besluttede man, efter Indstilling fra det nedfatte Udvalg, at bevilge 41,000 Rd., nemlig 33,388 Rd. 59 Sk. til Arbeider og Leverancer, paa hvilke der ved en afholdt Licitation var fæet antagelige Bud, 995 Rd. 80 Sk. til forskellige Extra-Arbeider, 4805 Rd. til Arbeider og Leverancer, der vare holdte udenfor Licitationen, og 1810 Rd. 53 Sk. til usorudseelige Udgifter.

^{148/1869.} Man vedtog et Forslag fra Sundhedscommissionen om at entlede de den tilforordnede Assistenten, hvis Hjælp ikke var nødvendig efter Gjennemførelsen af den nye Politiorning, og at udtale sin Anerkjendelse af den Tjeneste, de havde ydet. Istedesfor Lieutenant Kvistgaard, der ønskede at udtræde, valgtes Skorstensfeier Schawo til Medlem af Commissionen.

^{125/1869.} Et af Udvalget for Havnevesenet udarbejdet Forslag til Reglement for Forvaltningen af Aarhus Havn blev vedtaget med enkelte Ændringer.

Mødet den 5^e August.

¹⁴⁰/₁₈₆₇. Det Udvalg, der behandlede Sagen om en Forbindelsesvei mellem Nørregade og Meilgadesport, havde foreslaaet, at Byraadet deels skulde tage Beslutning om at anlægge en Bei fra Meilgadesport til den østlige Ende af Beien fra Nørregade henimod Knudriisbakke, for at Udvalget derefter overeensstemmende med Vedtægtens § 43 kunde foranstalte Expropriation afholdt over de private Grunde, som behøvedes til Anlægget, deels erklære den nævnte Bei fra Nørrebrogade henimod Knudriisbakke for en offentlig Bei.

Udvalget tilraadede, at lade hele Veistrækningen macadamisere og at anlægge et brolagt Fortoug paa dens sydlige Side, men ansaae det ikke for betimeligt allerede da at gjøre Forslag angaaende Fordelingen af de med Veianlægget forbundne Udgifter.

Byraadet besluttede, som af Udvalget foreslaaet, at lade den omtalte Bei anlægge, dog kun forsaavidt Udgifterne derved ikke vilde overstige, hvad man senere maatte fastsætte, og overdrog Udvalget at foranstalte det i saa Henseende Fornødne. Iøvrigt blev Sagen udsat. (See Mødet 23de Septbr.).

¹⁶⁸/₁₈₆₈. Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde nægtet Samtykke til, at der af Havnens Midler maatte anvendes 500 Kd. til Indretningen af et Marked for Fedeqvæg. For at dette Afslag ikke skulde have til Følge, at hele Planen maatte opgives, erklærede Bødh, at han til næste Møde vilde stille Forslag om at bevilge Pengene af Ræmmerkassen. (See Mødet 2den Septbr.).

³⁷/₁₈₆₉. Byraadet tiltraadte et af Rammerraad Honum efter Forhandling med det i Mødet 4de Marts nedsatte Udvalg udarbejdet Forslag til Husenes Forsyning med Gadenumre og vedtog, at de nye Numre skulde anbringes paa Husene under Rammerraad Honums Tilsyn, dog saaledes, at det skulde staae enhver Huuseier frit for, om han selv vilde lade dem anbringe, eller overlade det til det Offentlige.

¹⁵²/₁₈₆₉. Et af Udvalget for Havnevesenet i Henhold til Indenrigsministeriets Circ. 12te October 1868 udarbejdet Kort over Arthuus Havn blev tilføjet Stiftamtet.

Mødet den 19de August.

¹⁹⁴/₁₈₆₈. Man besluttede at lade den for Communens Laan hos „Bikuben“ udstedte Hovedobligation thinglæse, da „Bikubens“ Direction

havde erklæret, at den ikke kunde frasælbe sit Forlangende om, at Thinglæksningen fandt Sted.

^{130/1869.} 3 Anledning af et Andragende fra 11 Patrouillebetjente om Erstatning for, at de i nogen Tid efter deres Ansættelse havde benyttet deres egne Klæder i Tjenesten, vedtog man at tilstaae hver en Godtgjørelse af 3 Rd. De Fristen, efter hvilke Politis og Patrouillebetjentene kunde forlange nye Vællædningsgjenstande leverede, besluttede man at regne fra 1ste Juli 1869.

^{143/1869.} Efter Forhandling med Brandcorpsets Chef havde Politimesteren, hvis Erklæring man havde ønsket over et Forslag fra Høyer om at søge det herværende Borgercorps opløst, udtalt sig for Corpsets Opløsning under Forbehold af, at der i dets Sted oprettedes en ny Afdeling under Brandcorpsen, som skulde overholde Orden i Ildbrands-tilsælde. Byraadet erklærede sig enigt i, at Borgercorpsen burde opløses, og overdrog Gamst, Hammerich og Mørk, at gjøre Forslag til den af Politimesteren anstaaende Organisation af et Ordenscorps til at gjøre Tjeneste ved Ildbrænde. (See Mødet 2den Septbr.).

^{146/1869.} Efter Andragende fra forhenværende Politibetjent Vosgerou tilstodes der ham indtil videre en Understøttelse af 46 Rd. aarlig.

^{147/1869.} 3 Anledning af et Forslag fra Hammerich om at tilkjøbe Mølleier Weis en Deel af den Grund, hvorover Veien fra Besterbrogade til den ham tilhørende Veirmølle er anlagt, og at lade en af en tidligere Eier af Møllen udstedt Declaration angaaende en Gangsti over en Deel af Møllens Grund udslette af Pantebogen, vedtog man at samles paa Aftedet for at undersøge Forholdene. (See Mødet 26de August).

Mødet den 26de August.

Et Andragende fra nogle Patrouillebetjente om Lønningsforhøielse blev afvist, da det ikke var indsendt gennem Politimesteren.

^{53/1869.} Fra Skoledirectionen var modtaget Underretning om, at den havde beskiftet Seminarist E. H. Selmer Jørgensen som fast ansat Lærer ved Byens Skolevæsen og Intet fundet at erindre mod at Seminarist A. L. E. C. Müller constitueredes som Lærer, foreløbig paa 1/2 Aar; iøvrigt udtalte Skoledirectionen, at den ikke kunde gaae ind paa en af Byraadet foreslaaet Forandring i den hidtil brugte Fremgangsmaade ved Indkaldelsen af Ansøgninger om ledige Lærerposter og heller ikke betragte Byraadet som kompetent til uden Directionens Approbation at oprette nye Lærerposter, hvorhos den havde indstillet Spørgsmaal

om Byraadets Competence til i et givet Tilfælde at constituere en Lærer til Kirke- og Underviisningsministeriets Afgjørelse.

I Anledning heraf vedtog man at meddele Seminarist Müller den ommeldte Constitution og iøvrigt at indhente Skoleudvalgets Erklæring over Sagen.

^{147/1869.} Efter at have taget de locale Forhold i Diesbyn beslattede man at opgive Communens Ret til Gangsti over Aarhus Vandmølle's søndre Enghave, saaledes at den derom i 1827 udstedte og thinglæste Declaration kunde udslettes af Pantebogen, og at frasælde al Fordring paa nogensinde at faae det Jordstykke tilbage, som Hr. Weis med den tidligere Communalbestyrelses Samtykke havde indtaget under den Bei, der fra Vesterbrogade fører op til hans Veirmølle, alt under Forudsætning af, at Hr. Weis frasalbt sin Indsigelse mod, at Communens Bolværker med tilhørende Tvættesteder langs Aaen anlagdes i den af Byraadet vedtagne Retning.

^{150/1869.} I Anledning af et Andragende fra nogle Beboere af Tiilst og Rasted Sogne om Regulering af Brendstrupveien overdroges det Udvalget for Veivæsenet nærmere at undersøge Sagen og om fornødent at gjøre Forslag til Veiens Istandsættelse, saaledes at den dermed forbundne Udgift vilde blive at opføre paa Overslaget over Byens Indtægter og Udgifter for 1870.

^{160/1869.} Det overdroges Borgmesteren, Liisberg og Drum at tage under Overveieelse, hvad der maatte være at foranstalte fra Byens Side i Anledning af den kongelige Families forestaaende Reise i Jylland, og saafremt Amtet var villigt til at virke sammen med Byen ved denne Leilighed, da at tage endelig Beslutning paa Byraadets Begne i Foræning med eventuelle Delegerede fra Amtsrådet.

^{162/1869.} Efter at have modtaget Meddelelse om at der var givet Patronillebetjent Schilling Afked, bemyndigede Byraadet Politimesteren til at bekjendtgjøre, at Posten var ledig. (See Mødet 23de Septbr.).

Mødet den 2^{den} September.

^{149/1867.} Byraadet tiltraadte en Overenskomst mellem Domkirkeinspektionen og Rystbeklædningscomiteens Delegerede d'Hrr. Cancelliraad Jensen og Cancelliraad Nørø, hvorefter en omtrent 59 Alen lang og 8½ Alen bred Strækning af Kirkegaarden ved St. Dufsgyde og en indhegnet Have ved Reeslager Guldmanns Spindebod paa omtrent 217½ □ Alen skulde afstaaes til Communen, mod at denne vilde fritage Domkirken for at svare et lignende Bidrag til Rystbeklædningen som de

Beboere af Meilgade, hvis Grunde vilde blive bebyggede ved Værkerne, og forpligte sig til at indhegne Kirkegaarden med et passende Stakit, saavel mod St. Olsøghde som mod Søfiden. (See Mødet 23de Septbr.).

^{136/1868.} Et Tilbud fra Vinhandler Nielsen om at give 200 Rd. for den Communen tilhørende ubebyggede Plads ved Tolddobgade fandt man ikke Anledning til at modtage.

^{152/1868.} I Anledning af en Udtalelse fra den Høistcommanderende om Fodfolkets Qvarterer vedtog man efter Forslag fra Indqvarteringscommissionen at gjøre opmærksom paa, at Communen kun havde det i sin Magt at skaffe fuldkommen tidssvarende Qvarterer, naar det lykkedes at etablere Caserner, eller at tilveiebringe Qvartererne ved Licitation, medens man kunde være nødsaget til at antage mindre gode Qvarterer, naar Indqvartering skulde præstere*s* in natura, idet Huuseierne da vilde kunne henholde sig til den endnu gjældende Fr. 15de November 1816, som stiller meget smaa Fordringer til Qvarterernes Bestaaen*h*ed. (See Mødet 14de Octbr.).

^{161/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Underretning om, at Indenrigsministeriet havde stadfæstet det af Byraadet indsendte Regulativ for Aarhus Rådhus Sygehospital som gjældende fra 1ste October 1869.

^{169/1868.} Fra Comiteen for Oprettelsen af et Marked for Fedeqvæg var indsendt Andragende om at erholde et hyderligere Tilskud af Ræmmerkassen, da Indenrigsministeriet havde nægtet Approbation paa, at Havnen ydede det Bidrag, man havde gjort Regning paa derfra. Byraadet fandt imidlertid ikke Anledning til at gaae udenfor den i Mødet den 19de November 1868 tagne Beslutning, om at stille Pladsen paa begge Sider af Viaducten bag den gamle Tolddob til Comiteens Raadig*h*ed og yde et Pengebidrag af 500 Rd.

^{194/1868.} Der fremlagdes Indenrigsministeriets Approbation paa det hos Stiftsøvrigheden optagne Laan af 10,000 Rd. til Opsørelse og Indretning af en combineret Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalt.

^{143/1869.} Ligeledes fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om at Borgercorps*e*s Exerceerøvelser i Sommeren 1869 maatte bortfalde. (See Mødet 4de Novbr.).

^{163/1869.} Et Andragende fra Eieren af Nr. 772 a i Nygade om at erholde en til hans Eiendom stødende Smouge tilkjøbs blev afflaaet.

^{165/1869.} En fra Indqvarteringscommissionen modtagen Beregning over Indqvarteringsudgifterne i første Halvaar 1869, hvorefter disse havde udgjort 12,644 Rd. 21 Sk., medens Godtgjørelsen beløb sig til 9,147 Rd. 23 Sk. blev indsendt til Indenrigsministeriet.

^{167/1869.} Man besluttede, at indhente Brolægningscommissionens Erklæring over et Forslag fra Sundhedscommissionen om at brolægge Bor-

rebækken fra Munkeport til Paradisgade og søge at bevirke, at Kenderstenene paa Frederiksgade bleve omlagte og regulerede. Et ligeledes af Sundhedscommissionen stillet Forslag om at aflægge Bændingsstedet paa Nagade, indsatte man at tage Beslutning om, indtil Overslaget over Byens Indtægter og Udgifter for 1870 skulde behandles.

Modet den 9de September.

Man valgte Borgmesteren, Baefs, Funch, Hammerich, Holm, Søyer og Nørsk til Medlemmer af Valgbestyrelsen ved det forestaaende Valg af en Folkethingsmand for Aarhus Amts 2den Valgkreds.

^{9^a/1866.} Det vedtoges at indkalde endeel Grundeiere, der havde gjort Indsigelse mod den fremlagte Vedtægt for den communale Beskatning, til næste Møde. (See Mødet 16de Septbr.).

Modet den 16de September.

Til Medlemmer af Udskrivningssessionen valgtes Lassen og Warming.

— Til at afgive Votum til Capitelstængen for 1869 valgtes udenfor Byraadet Kjøbmand H. W. Secher.

^{9^a/1866.} Mod den fremlagte Vedtægt for den communale Beskatning i Aarhus var fremkommen tre Indsigelser.

Den første — fra Garver Wisfing — gif ud paa, at den ham tilhørende Tost ved Laen var beskattet som Kjøbstadgrund og i Forbindelse med hans Eiendom ved Frederiksgade opført til Grundskat i 5te Klasse, uagtet den hverken egnede sig til Byggegrund eller benyttedes som Have. Medens Byraadet ikke fandt Anledning til nu at søge den af Indenrigsministeriet i sin Tid fastsatte Grændse mellem Kjøbstadgrunden og Markjorderne forandret for ad den Vej at raade Bod paa den paaflagede Ubillighed, vedtog man at indstille til Ministeriet, at Tosten adskiltes fra den øvrige Eiendom som et særligt Matrikelnummer og nedsattes i første Skatteklasse. Garver Wisfing erklærede sig tilfreds med denne Afgjørelse under Forbehold af, at Sagen igjen tages for til Behandling, naar Vedtægten om 5 Ar skal revideres.

Den anden Klage — fra Collecteur Hansen — og den tredje — fra endeel Jordbrugere paa Aarhus Mark — angik dels de udenfor Bygrændsen opførte Bygningers Ansættelse til Huusstat lige med Byg-

ningerne inde i Byen, deels det Bidrag til Ræmnerkassen, Vedtægten paalægger Markjorderne, af hvilke der tidligere aldeles ikke svarede Communeffat. Efter Loven vilde man vel have kunnet opkræve Huusffatten efter en stigende Scala, saaledes at der af de bedst beliggende Eiendomme i Byen betales indtil dobbelt saa meget pr. 100 Rd. Forsikringssum som af Bygningerne paa Markjorderne og de flettest beliggende Huse i Byen, men udover dette Maximum vilde man ikke have kunnet gaae, uagtet visse Strøg af Byen maatte ansees for at være ikke blot to men flere Gange saa værdifulde som andre; valgte man derimod at opkræve Grundffatten efter en i Forhold til Eiendommens Beliggenhed stigende Scala, vilde man ifølge Loven kunne ansætte de bedst beliggende Bygrunde til ti Gange saa høi Skat pr. Tønde Hartkorn som de flettest beliggende. Ved Udarbejdelsen af Vedtægten havde Byraadet ikke været i Tvivl om, at det sidste Alternativ maatte foretrækkes, og man fandt ikke tilstrækkelig Anledning til atter at opgive det og gaae over til Classification med Hensyn til Huusffat (Loven tillader ikke at anvende begge Classificationer i samme By) for at bewirke en Nedsættelse i den Huusffat, der skal svares af Bygningerne udenfor Byen, skjøndt man indrømmede, at disses Ciere for Fremtiden komme til at betale mere Skat, end tidligere og mere, end man vilde have paalagt dem, hvis Loven havde tilstedet at foretage en Lempelse i Huusffatten for deres Vedkommende.

Med Hensyn til den Grundffat, der i Vedtægten paalægges Kjøbstad-jorderne udenfor Bygrændsen, anerkjendtes det, at der hidtil ikke var svaret Communeffat af dem, og at navnlig hverken Kobhyggepenge eller de forskjellige andre Afgifter af Jorderne, som Ræmneren hidtil havde opkrævet, og som fremdeles skulle opkræves, kunde betragtes som Communeffatter, men desuagtet besluttede man at fastholde den i Vedtægten optagne Bestemmelse om, at der af hver Tønde Hartkorn udenfor Bygrændsen skal svares 2 Rd. aarlig til Ræmnerkassen, da det maatte ansees for billigt og stemmende med Loven om den communale Besskatning, at Jorderne udrede et ringe Bidrag til Byens Indtægter.

Efter at de mod Vedtægten fremsatte Indsigelser saaledes vare afgjorte, blev Spørgsmaalet om Brolægningskassens Gjæld til Ræmnerkassen sat under Behandling. Af denne Gjæld hidrørte 5250 Rd. fra contante Laan, som Ræmnerkassen havde ydet Brolægningskassen; Resten hidfkrev sig fra, at Brolægningskassen endnu da kun havde refunderet Ræmnerkassen 10,000 Rd. af et Laan paa 15,000 Rd., som Kommunen i Henhold til tgl. Resolution 25de Juli 1846 optog i Anledning af Hovedlandeveisgadernes Omlægning. Byraadet enedes om at indstille, at hele Gjælden blev berigtiget ved, at Brolægningskassens Beholdninger af Penge og Materialier

overgik til Ræmmertassen, og ved, at Brolægningsaffatten optrædes for 1 Aar efter at Bessatningsvedtægten er traadt i Kraft.

Byraadet approberede det af Comiteen udarbejdede Udkast til en Fordebog og vedtog, at indstille, at Bessatningsvedtægten træder i Kraft med Begyndelsen af Aaret 1870, saaledes at Skatterne for 1870 lignede i Henhold til den. (See Mødet 23de Septbr.).

Modet den 23de September.

Til at indgive Forslag til Byraadet om Capitelstartens Fastsettelse valgtes af Byraadets Medlemmer Kjøbmand Lassen.

^{99/1866.} Flere Jordbrugere, der fandt sig forurettede ved den af Byraadet i forrige Møde tagne Beslutning om ikke at forandre det i Vedtægten angaaende den communale Bessatning fastsatte Forhold mellem Grundstat og Huusstat, fremsendte en Skrivelse, hvorved de til Indenrigsministeriet indante Byraadets Afgjørelse af Sagen. Byraadet henholdt sig til sin tidligere tagne Beslutning i Sagen. (See Mødet 4de November).

^{140/1867.} Man sluttede sig til et af det nedatte Udvalg stillet Forslag om Afholdelsen af en Overtaxationsforretning over de Grundstykker, der vare nødvendige til den paatænkte Vei fra Knudriisbanke til Meilgadesport, da man fandt, at de i Taxationsforretningen ansatte Priser vare for høie.

^{149/1867.} Til Byraadet var indkommen en Skrivelse fra Kystbeflædningscomiteen, hvori samme forlangte bevilget 10,000 Rb. til Fortsættelse af Kystbeflædningsværket; af Skrivelsen fremgik, at Comiteen til da havde faaet anvist og modtaget 42,220 Rb. hvoraf der til 11te September var forbrugt 40,767 Rb. 68 Sk. Man bevilgede de af Comiteen forlangte 10,000 Rb., dog med Fradrag af 1000 Rb. til Administration, 1800 Rb. til Macadamisering og 600 Rb. til Brolægning af Kendevene, da disse Beløb dog ikke vilde komme til Anvendelse i 1869. (See Mødet 2den December).

Kystbeflædningscomiteen bemyndigedes til i Henhold til Bygningsslovens § 2 at lade foretage Taxation til Expropriation af Rebslager Guldmanns Eiendom ved Slufgyde.

^{162/1867.} Det overdroges Ners og Broge at forhandle med Mølleier Weiss om Landdistriktets Bidrag til Communen, og derefter at afgive Betænkning til Byraadet.

^{162/1869.} Efter Politimesterens Indstilling blev den constituerede Politibetjent Petersen ansat som Patrouillebetjent.

Medet den 30^e September.

^{170/1869.} Et Forslag fra Physicus Dr. Weis om at tilstaae 3 Forde-
mødre et Gratiale for udviist god Tjeneste fandt man ikke Anledning til
at gaae ind paa.

^{178/1869.} 3 Anledning af en Klage fra Markdirektionen over Mis-
brug af Mergelgraven ovenfor „Vennelyst“, idet Uvedkommende uden
Tilladelse og uden at betale Godtgjærelse afhentede Leer m. m. fra samme,
besluttede man at give Directionen Bemyndigelse til at foranstalte det
Fornødne til Forebyggelse af saadant Misbrug for Fremtiden.

^{179/1869.} Byraadet fandt Anledning til at udtale, at det ikke havde
været dets Mening, at de i Genhold til Lov 19de Marts 1869 valgte
12 Taxationsmænd skulde bruges efter en bestemt og regelmæssig Om-
gang, men at til almindelige Taxationer kun Murere og Tømrere skulde
benyttes; Fabrikanter og Jordbrugere derimod ikkun i de Tilfælde, hvor
der udfræves Sagkundskab i den ene eller den anden Retning.

— Byraadets valgte Medlemmer holdt derefter et Møde, i hvilket
der afgaves Decision paa Revisionsantegnelserne til Ræmmerregnskabet
for 1868.

Medet den 7de October.

^{100/1869.} Ifølge et af Havneudvalget fremsendt Forslag vedtog man
at indstille Havnesoged Hongs Enke til af Havnekassen at maatte til-
staaes en Pension af 50 Rd. aarlig.

^{180/1869.} Indqvarteringscommissionen havde henstillet til Byraadet,
om det kunde ansees for lovmæssigt, at 20de Bataillon benyttede det
af Byen til Madkogning requirerede og leverede Brændsel til Ovelse i
Kogning af Mad paa Feltstod, hvortil Commissionen formeente den ube-
rettiget. Man besluttede at gjøre den Høistcommanderende opmærksom
paa Sagen.

^{184/1869.} Et Andragende fra Brolægningssubvalget om at faae aabnet
en Forskudsconto paa 200 Rd. bevilgedes.

^{145/1869.} 3 Anledning af en af Toldvæsenet forlangt Erklæring over,
hvorvidt de Rettigheder og Forpligtelser kunde bortfalde, som vare optagne
i en af Havnecommissionen under 6te Mai 1842 og af Toldkammeret
under 9de Juni s. A. udstedt gjensidig Declaration, der gaaer ud paa, at
Toldkassen udbreder Omkostningerne ved Brolægningen — og dennes frem-
tidige Conservation — af Pladsen ved Toldbobbygningen, imod at denne
Plads fritages for Benyttelse til Varers Oplægning, havde Byraadet

indhentet Havnendvalbets Erklæring. Til denne, som gik ud paa: at man ikke fandt Grund til at give Afkald paa de i Declarationen indeholdte Bestemmelser, henholdt Byraadet sig.

Modet den 14de October.

^{42/1868.} En af Indqvarteringscommissionen gjort Indstilling til Byraadet om at vælge „Sommerlyst“ til Reserveshygehuus for Garnisonen fra April 1870, troede man ikke at burde modsætte sig, da de militaire Autoriteter foretrak denne Bygning fremfor „Aldersro“; man besluttede at indhente Indenrigsministeriets Approbation og i Indstillingen til Ministeriet at udtale sin Beflagelse over, at man ikke under Omstændighederne kunde udtale sig for Benyttelsen af „Aldersro“.

^{152/1868.} Der forelaa en Indberetning fra Indqvarteringscommissionen om de Foranstaltninger, den havde foretaget for at skaffe Fodsoldats Nefrutter fra April 1870 Kvarterer i private Kaserne; af Indberetningen fremgik det, at der endnu ikke var skaffet Kvartere til 40 Mand. Idet Byraadet besluttede indtil videre at henstille, hvilke Foranstaltninger, der i denne Henseende skulde træffes, vedtog man at henvende en Anmodning til Indqvarteringscommissionen om at forsøge fremtidig at faae Kvarteerværterne til at overtage Levering af Brændsel til Soldaterne, ogsaa til Madkogning.

^{181/1869.} Communens Budget for 1870 var til 1ste Behandling; Hovedsummerne bleve gennemgaaede og kritiserede, hvorimod Budgettets Specialsummer først vilde blive drøftede ved 2den Behandling, der blev fastsat til næste Møde. (See Mødet 21de October).

— Samme Dag holdt Byraadets valgte Medlemmer Møde for at afgive Decision paa Skoleregnskabet for 1868. Man vedtog at meddele Ræmmeren Kvittering for Regnskabet.

Modet 21de og 22de October.

^{182/1869.} De 3 ledige Portioner af Poul Sørensen Løfts Legat bleve givne til Smed Striib's Enke, Smeder H. P. Tønning og Strædder Thomsens Enke, sødt Hjulær.

^{181/1869.} Forøvrigt optoges begge Møderne af Forhandlingen om Communens Budget for 1870. (See Mødet 28de October).

Moedet den 28de October.

Fra et Medlem af Byraadet var der indkommen Forslag til, da begge Præstefaldene ved Frue Kirke samtidig vare vacante, at gjøre Skridt til at saae Høitidsofferet afløst og en Omdeling af Sognene iværksat; man besluttede i den Anledning at indgaae til Ministeriet med Andragende og Forslag angaaende denne Sag.

^{181/1870.} 2den Behandling af Communens Budget for 1870 tilendebragtes.

Moedet den 4de, 5te og 8de November.

^{93/1866.} Fra Indenrigsministeriet var modtaget en Skrivelse, i hvilken Samme udtalte, at Byraadet ved saa seent at indsende Forslaget til en Vedtægt for den communale Beskatning paa de faste Eiendomme efter Lov 11te Februar 1863, havde umuliggjort sig at saae denne approberet, saaledes at den kunde træde i Kraft fra 1ste Januar 1870. Da Budgettet for næste Aar var udarbejdet efter den ny Vedtægt og allerede færdigt, medførte denne Resolution, at Budgettet, om det end i Realiteten kunde beholdes som alt vedtaget, kun med Forandring i en enkelt Post, maatte omarbejdes efter et andet Schema, at det maatte omtrykkes og at der maatte lignedes ikke blot paa Formue og Velighed, men ogsaa paa Næring og Brug. Det blev derfor fra forskjellige Sider stærkt fremhævet, at man skulde søge at formaae Indenrigsministeriet til at forandre Resolutionen, men da Formanden erklærede, at han ansaae Udtrykkene i Ministeriets Resolution for saa utvetydige og bestemte, at han ikke blot maatte antage en Henvendelse paany til Ministeriet for forjæves, men med Hensyn til den Forsinkelse i den lovbestemte Tid for Ligningen, en saadan Henvendelse vilde medføre, for urigtig, at han derfor ikke kunde deeltage i et saadant Skridt, saa frasaldtes Forslaget, og man vedtog at omarbejde Budgettet og at lade Ligningen stee efter de hidtidige Skattegrundlag.

^{179/1868.} Angaaende Opførelsen af en ny Bygning til Vagt- og Politistation havde det nedsatte Udvalg gjort et Forslag, der gik ud paa at lade Bygningen opføre paa Hjørnet af Rosensgade og Raadhuusstræde. Byraadet vedtog at sende Sagen tilbage til Udvalget med Udtalelse af Ønsket om, at Bygningen kunde komme til at ligge paa Sproitehuuspladsen og tillige, at Bygningen foruden Politistation og Bolig for Politiasistenten kom til at indeholde Vagtlocale og Arrest for de Militaire. Til Tilbeiebringelse af Tegninger og Overslag

til den ny Bygning stillede man et Beløb af indtil 150 Rd. til Udvalgets Raadighed.

^{15/1869.} Fra den Høistcommanderende var fremkommet Udtalelse om, at den Plads, der var indrømmet Garnisonen i Krudttaarnet, var for indskrænket. Byraadet indrømmede en Udvidelse og overdrog til Udvalget for Bygninger og Inventariesager at foranstalte det til Forandringen Fornødne. Spørgsmaalet om Størrelsen af den Godtgjørelse, der vilde være at yde for Benyttelsen af Krudttaarnet, stillede i Bero. (See Mødet 9de December).

^{110/1869.} Efter at Mølleier Weis under 23de September 1869 havde frasalbet de Indsigelser, han havde reist mod Anlæggelsen af Volverkerne langs Aaen ved Agade efter Stadsingeniørens Tegning, — forelaa der til Underskrift 2 Declarationer fra Byraadet til Hr. Weis; i den ene frasalbt Communen sin Ret til Gangsti over Arhuus Vandmøllens søndre Enghave og gav sit Samtykke til, at den med Hensyn til bemeldte Gangsti af Møllens forhenværende Eier, C. T. Guldager, under 7de Mai 1827 udstedte og 16de j. M. samt 9de Juli 1829 thinglæste Declaration, udslettedes af Pantebogen. Den anden Declaration var saalydende:

„Arhuus Byraad erklærer herved, at Hr. Mølleier A. Weis ifølge en af den tidligere Communalbestyrelse i Aaret 1853 tagen Beslutning er berettiget til at omlægge Veien fra hans Veirmølle ned til Vesterbrogade saaledes, at denne Veis sydligste Ende søres lodret ned paa bemeldte Gade. Som Følge heraf og under Betingelse af, at Mølleier A. Weis selv affinder sig med den nuværende Veier af den tilgrændsende Commuelob og paa egen Bekostning forlænger Vandledningen gennem den Dpflydning, der ved Veiens Omlægning vil blive nødvendig, opgiver Arhuus Byraad til Fordeel for Veirmøllens nuværende og tilkommende Eiere Communens Eiendomsret til det Jordstykke, der ved den omhandlede Veiregulering vil blive indtaget af Mølleier A. Weis“.

Det vedtoges at underskrive disse Declarationer, idet man formeenste, at der ingen Indstilling behøvedes til Ministeriet, da Sagen maatte betragtes som en Grændseregulering. Samst, Mørk og Warming lode tilføre Protocollen, „at de protesterede imod at Communen uden noget Bederlag til fuld Eie afstaaer et Areal Grund, om hvis Størrelse der ikke foreligger nogen sikker Oplysning, ligesom ogsaa imod, at der paa samme Maade udstedes en Declaration, hvorved en for Private og Communen anerkjendt Servitut bortfalder“, hvorhos de forlangte Sagen underkastet Ministeriets Approbation i Genhold til Communallovens § 20“.

^{143/1849.} Man vedtog med nogle Ændringer det af det nedsatte Ud-

valg udarbejdede Udkast til en Vedtægt for „Aarhus Brandvæsen's Ordenscorps“.

Åbnet den 11te og 12te November.

¹⁹²/₁₈₆₉. Til Forhandling var Spørgsmaalet om Gjældsængsels Affæffelse. Efter en længere Discussion stemte 9 Medlemmer for, at man skulde afgioe sin Erklæring derhen, at Gjældsængsel kun affæffedes, naar et andet Tvangsmiddel fattes i Stedet, hvorimod 8 stemte for en ubetinget Affæffelse. Fleertallet overdrog til Broge og Liisberg paa dettes Begne at afgive Betænkning i Sagen.

¹⁹⁵/₁₈₆₉. I Anledning af en af Udvalget for Kasse- og Regnskabs væsenet gjort Indstilling om Tiden for Udbetalingen af Lønninger og Huusleiehjælp til de Skolelærere, der endnu faae samme udbetalt forud, vedtoges det, at Lønningerne skulde udbetales Lærerne senest den 5te i Maanedet.

¹⁹⁹/₁₈₆₉. Et fra Borger- og Friskolens Lærere og Lærerinder indkommet Andragende om Forhøielse af Huusleiehjælpen fandt man ikke Anledning til at bevilge.

²⁰⁰/₁₈₆₉. Paa et Andragende fra Handskemager P. Clemens om at maatte anlægge og drive et Handskemageri i Nr. 4 paa Vesterbrogade, havde man indhentet Sundhedscommissionens Erklæring, hvorefter Andragendet kunde bevilges, naar Andrageren henvendte sig til Sundhedscommissionen og forelagde denne en detailleret Plan over Anlægget, som Commissionen kunde bifalde. Det blev vedtaget at meddele Clemens Sundhedscommissionens Erklæring.

²⁰²/₁₈₆₉. Man bevilgede Udvalget for Skovvæsenet et Beløb af 40 Rdl. til en Kaffelovn i Spisestuen i Skovpavillonen.

²⁰⁸/₁₈₆₉. Da det Bidrag, der paahviler Frue Sogns Menighed til Kirken, paalignes for et Aar ad Gangen, kunde et fra J. H. O. Søchting indkommet Andragende om at blive fritaget for dette Bidrag, fordi han i April Maaned d. A. var flyttet over i Domkirkesognet, ikke bevilges.

²¹⁰/₁₈₆₉. Man anbefalede et Andragende fra Tobaksfabrikant H. W. Berling om at erholde Indfødsret.

²¹¹/₁₈₆₉. Sundhedscommissionen havde fraraadet at bevilge et Andragende fra Commissionair Kjerkegaard om at erholde tilleie en Plads til Anlæg og Drift af en Fabrik for kunstig Gjødning af Latrinudførsel, og i Overensstemmelse dermed vedtog man at svare Kjerkegaard, at man ikke kunde overlade ham den forlangte Plads.

^{212/1869.} I Anledning af en Indstilling fra Sundhedscommissionen om at foretage nogle Forandringer i den med Renovationsmand M. Olsen oprettede Contract, besluttede Byraadet først med lovligt Varsel at opsigte den med Olsen indgaaede Contract og overdrog dernæst til Politimesteren at fremsætte Forslag til en Contract, hvorved der vilde være at tage Hensyn til Sundhedscommissionens Forslag, der gik ud paa, at Renovationsmanden skal være pligtig til at møde, for at udføre Natterenovationen, med et kortere Varsel end hidtil, samt paa Nedsættelse af Betalingen, hvor Tønder ere indførte. Det blev derefter vedtaget at udbyde Entreprisen til ny Licitation. (See Mødet 9de December).

^{213/1869.} Det af Havneudvalget indsendte Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1870 approberedes.

Mødet den 18de November.

Til at udarbejde Valglisterne for de næste communale Valg valgtes Gamst, Hammerich og Jensen.

^{103/1867.} Fra Udvalget for Skovpavillonens Opsørelse var fremkommen skriftlig Meddelelse om, at Omkostningerne ved Bygningen havde overskredet det bevilgede Beløb af 8,253 Rdl. med circa 461 Rdl., hvilket Beløb begjæredes yderligere stillet til Disposition, idet Aarsagerne til denne Overskridelse forklaredes, hvorhos Udvalget meddeelte, at det havde truffet Overenskomst med Bygningsconducteuren om, at der i hans Honorar skulde afgaae 50 Rdl., fordi han ikke havde paaseet, at det bevilgede Beløb ikke overskredes. Byraadet tillod, at Udvalget maatte anvise de resterende Regninger paa Kæmmerkassen, men formeente det rigtigst, at Bygningsconducteuren fik udbetalt det fulde accorderede Honorar. (See Mødet 25de November).

^{42/1869.} Paa et Andragende fra Kæbslager Dyhr om indtil videre at maatte lade sin Tjærebod blive staaende besluttede Byraadet at svare, at Tjæreboden foreløbig maatte forblive, men at Eieren med 14 Dages Varsel skal være pligtig at flytte den.

^{44/1869.} Et Andragende fra Olbrygger N. Esfildsen om en forlænget Leietid af Marklobden Nr. 80, imod at han bekostede den drainet, blev ikke bevilget.

^{73/1869.} I Byraadets Møde den 17de Juni d. A. blev det ifølge det nedsatte Udvalgs Forslag besluttet, at der før den endelige Tilladelse blev givet først skulde anstilles en foreløbig Prøve med Locomotivers Befarelse af Havnesporet, for at man kunde forvisse sig om, at Rjærjel med dem ikke vilde besvære den almindelige Færdsel.

Til at bedømme og til Byraadet at afgive Betænkning over en saadan af Directeuren for de jydsk-syenske Jernbaner til den 19de November foranstaltet Prøvekjørsel med et af Chaplins Patent-Locomotiver valgtes Bøch, Hammerich og Holm. (See Mødet 2den December).

^{197/1869.} Man overdrog det til Baesø, Riisberg og Nielsen at foretage en Omvurdering af Communens Bygninger, Forder og Skov.

^{216/1869.} Man anbefalede en Ansøgning fra Trompeter G. E. Tetzner om at erholde Indsødsret.

^{217/1869.} Byraadet kunde ikke anbefale et fra M. N. Galthen indgivet Andragende om at maatte bortlobde en Reisetaske.

Moedet den 25de November.

^{103/1867.} Da der ikke i Actiebrevene var optaget Bestemmelse om, paa hvilken Maade Udtrækningen af de for Laanet til Skovpavillonen udstedte Obligationer skulde foretages, blev det besluttet at Ræmneren i Skovudvalget Overværelse skulde besørge Udtrækningen.

^{102/1869.} I Anledning af en fra Indenrigsministeriet forlangt Erklæring om en anden Ordning af Forholdet med Hensyn til Veien udenfor Jernbanestationen, blev det overdraget Borgmesteren og Riisberg at affatte en saadan Erklæring.

^{80-81/1867.} Forøvrigt blev Mødet optaget af Behandlingen af Vandværksagen. Der forelaa fra Udvalget (Borgmesteren, Broge, Holm og Riisberg) en skriftlig Udtalelse, hvori gjordes Rede for de Maalinger af Vandmassen i Bækkene i Marselisborg Skov, hvorom der under 17de Juni d. A. var taget Bestemmelse. Medens denne Vandmasse i September 1867 havde viist sig constant paa ca. 18,000 Tdr. og i 1868 ikke var gaaet under 16,000 Tdr., havde Maalingerne i Sommeren 1869 viist et Minimum af 11,100 Tdr. nemlig: 6,600 Tdr. i Stampemøllebækken og 4,500 Tdr. i Silistriabækkene. Resultatet af disse Maalinger havde været forelagte den af Communalbestyrelsen i sin Tid valgte tekniske Consulent i Sagen, Vandinspecteur B. Poulsen i Kjøbenhavn, og Udvalget var enig med ham i, at de extraordinære og abnorme Forhold, som forklarede denne Nedgang i Vandmængden, ikke kunde motivere, at man opgav den allerede i December 1868 tagne Beslutning om at søge Forsyningen til det besluttede Vandværk fra de omhandlede Bækløb, medens Udvalget derimod erklærede, ikke at kunne slutte sig til ham, naar han endnu ansaae det for tilraadeligt, om ogsaa med nogle Modificationer, at begynde Anlægget af Vandværket fra Silistriabækkene og at holde Vandet fra Stampemøllebækken i Reserve. Det havde nemlig viist sig, at

dette Bækløb baade gav en rigeligere Forsyning, og at det i det Hele var mere at stole paa, end de Bækløb, der drive Silistriamøllen. Udvalget havde derfor anseet det for rigtigst at foreslaae den Modification i den tidligere vedtagne Plan for Anlægget, at man begyndte dette med det Vand, som driver Stampemøllebækken og holdt Vandmængden fra Silistriabækkene i Reserve, indtil der viste sig Trang til at inddrage ogsaa denne til Byens Forsyning. Den Vanskelighed, der tidligere havde været tilstede for dette Arrangement, troede Udvalget at have helbigt overvundet, idet Samme, under Forbehold af Byraadets Approbation, havde sluttet Accord med Forpagterne af Vandkraften i Stampemøllebækken, hErr. Marcns G. Bechs Sønner, om at disse allerede til 1ste Mai 1870 skulde afstaae deres Rettigheder i saa Henseende (gjældende indtil 1ste Mai 1876), imod en contant Udbetaling af 12,000 Rdl. Ved den foreslaaede Forandring sparedes foreløbig i Anlægsomkostningerne ca. 31,800 Rdl. Da Udvalget ikke kunde finde nogenfømhelst Grund til nu længere at udskyde at tage endelig Beslutning, gif dets Indstillinger ud paa:

at man forbliver ved den engang tagne Beslutning om, at Vandet til Vandværket søges erhvervet ved Kjøb af Bækløbene i Marfeliøborg Skov, og at derom nu oprettes endelig Contract med Godseier Ingerslev,

men at man foreløbig indskrænker sig til Benyttelsen af Vandet fra Stampemøllebækken,

at Byraadet indgaaer paa den ovenangførte Accord med M. G. Bechs Sønner, og

at nu snarest alle forberedende Foranstaltninger træffes til med Kraft at kunne paabegynde Anlægget af Vandværket i Foraaret 1870.

Der udspandt sig en lang og varm Forhandling om Sagen, idet vel Alle fremdeles syntes enige om Nødvendigheden af et Vandværk, men der fra flere Sider yttredes Tvivl om Rigtigheden af at basere Vandværket paa en saa ringe Vandmængde, som den der iaar havde viist sig i Bækløbene i Marfeliøborg Skov, tilmed da der formeentlig ikke habdes tilstrækkelig Garanti for, at denne ikke yderligere kunde formindskes. Man formeente at savne tilstrækkelige Oplysninger s. Ex. med Hensyn til Beskaffenheden af og Beføstningen ved de Opsamlingsbasiner, der som Reservoirer vare paaregnete at stulle, naar fornødent, anlægges i Bækdalene, om Beføstningen ved Hjelpepumppeværket m. v. og for at Alle kunde faae tilstrækkelig Tid, deels til at sætte sig ind paany i Sagens meget vidtløftige Acter, deels til at skaffe de Oplysninger tilstede, som de endnu formeente at være fornødne, enedes man om at opsætte Sagens videre Behandling i 4 Uger. (See Mødet 16de Decbr.).

Modet den 2^{den} December.

^{149/1867.} For at faae endelig afgjort, hvorvidt Parterne (Communen og Reebflager Guldmann) vilde acquiescere ved den over Sidstnævntes Eiendom Nr. 60 paa Hjørnet af Meilgade og St. Olsfsgade under 15de November d. A. afholdte Taxation til Expropriation af denne Eiendom, ved hvilken samme blev ansat til en Værdi af 2,000 Rdl., besluttede man at anmode Taxationsmændene om at indstævne Parterne til at paa-høre Forretningens Afhjemling.

^{173/1869.} I Anledning af en fra Directeuren for de jydsk = hvenfse Jernbaner modtagen Skrivelse, hvori forlangtes definitiv Erklæring om, hvorvidt Byraadet fandt Noget at erindre imod, at Havneporet blev be-faret med mindre Locomotiver, besluttede man at svare Directeuren, at efter den under 19de f. M. anstillede Prøve antog Byraadet ikke, at der vilde være Noget til Hinder for Locomotivets Benyttelse, men at By-raadet dog ikke ønskede at afgive nogen endelig Erklæring, forinden man i Løbet af en Maaned havde indvundet nærmere Erfaring med Hensyn til Locomotivets Benyttelse, idet man først derved kunde ansee de Forsøg, Ministeriet havde bjsaldet at skulle foretages, for fyldestgjørende afholdte. I Genhold hertil anmodede man Directionen om i den nærmeste Maaned at benytte Locomotivet paa Havneporet.

^{191/1869.} Af indkomne Tilbud om Overtagelsen af Vedligeholdelsen af Byens offentlige Uhre: Domkirkens, Frue Kirkes, Lødsbushusets og Raad-husets, blev et fra Uhrmager Kaas om Overtagelsen af disse Uhre for en aarlig Godtgjærelse af 80 Rdl. gjort Tilbud antaget.

^{218/1869.} Foranlediget dertil ved en Skrivelse fra Amtet havde Borg = mesteren henstillet til Byraadet, hvorvidt Dette vilde søge at erhverve de til det forrige kongelige Raadmandsembede henlagte Jorder og Capitaler i Genhold til § 3 af Loven af 26de Mai 1868 om Kjøbstadcommuner= nes Styrelse m. v. Det blev i den Anledning overdraget til et Udvalg, bestaaende af Baefs, Hammerich og Nørs at undersøge Afkomsterne til de Jorder og Capitaler, der have været henlagte under bemeldte Em-bede og derom at afgive Beretning til Byraadet. Det indrømmedes Udvalget at maatte antage Lønnet Assistance til Archivets Undersøgelse i faa Henseende.

^{219/1869.} Politimesteren havde udbedet sig Byraadets Yttringer om et ham fra Amtet til Erklæring sendt Andragende fra Herredsfogeden i Ring Herred angaaende Indlemmelsen af den bebyggede Deel af Viby Sogn, der ligger umiddelbart udenfor Frederiksport ved Broen over Jern-banen, under Aarhus Kjøbstads Politi. Man besluttede i Skrivelse til

Politimesteren at udtale, at Byraadet for sit Vedkommende ikke kunde give Samtykke til en saadan Ordning af Forholdet.

^{220/1869.} Paa Grund af en Henstilling fra Ræmneren om at søge nogle Forhold ved Communalbeskatningen forandrede ved Lov, og navnlig det, at en Næringsdrivende ved at tage Bopæl udenfor Byens Grændse, maa fremdeles drive sin Forretning i Byen, kan aldeles unddrage sig fra at svare Communeskatter til denne, besluttede man forinden der gjordes videre i Sagen, at indhente Ligningscommissionens Erklæring.

^{223/1869.} Med Hensyn til den Folketælling, der ifølge Indenrigsministeriets Circulaire af 16de October 1869 finder Sted den 1ste Februar 1870, vedtoges det at overdrage et Udvalg, bestaaende af Baesø, Gamst og Nielsen med Hjælp af Ræmneren og det fornødne Antal Rodemestre, til hvis Valg Udvalget vilde have at gjøre Forslag, at bringe Sagen til Udsørelse. (See Mødet 23de December).

^{227/1869.} Man anbefalede et Andragende fra Vager Engel om at erholde Indfødsret.

— Da Revisionsbemærkningerne med Besvarelse nu vare modtagne, holdt Byraadets valgte Medlemmer samme Dag Møde i Anledning af Decision paa Fattigregnskab for 1867. Da Cancelliraad Nors var Medlem af Udvalget for Fattigvæsenet og tidligere havde været Medlem af Fattigcommissionen og saaledes ikke kunde deeltage i Decisionen, valgtes Raadmand Riisberg til Formand ved Decisionen af dette Regnskab.

Modet den 9de December.

^{15/1869.} Man besluttede at forlange for iaar og herefter 40 Rdl. i aarlig Leie for den Deel af Krudttaarnet, som er overladt Garuisonen til Benyttelse.

^{212/1869.} Man vedtog de af Politimesteren forfattede Conditioner, hvorefter Renovationsarbejderne skulle udføres; disse sluttede sig i det Væsentlige til de ældre, kun at der nu var givet Politimesteren Ret til, i Tilfælde af Uenighed mellem Renovationsmanden og Vedkommende, at fastsætte den Betaling, der tilkommer Renovationsmanden, saaledes at det i Conditionerne fastsatte Maximum og Minimum ikke overskrides. (See Mødet 23de December).

Modet den 16de December.

^{80-81/1867.} Ifølge den i Mødet den 25de Novbr.tagne Beslutning havde Vandværksfagen været udsat i 3 Uger og var nu atter til en

Behandling, der optog hele Mødet. Der fremlagdes yderligere to Udtalelser fra Communens tekniske Consulent, Vandinspecteur Poulsen i Kjøbenhavn, der imødegik forskellige Indvendinger, som vare fremsatte imod Udvalgets Indstilling om nu at fremme Anlægget paa Grundlag af Vandmængden i Bækløbene i Marselisborg Skov, og da naonlig først fra Stampemøllebækken, samt erklærede sig imod at vende tilbage til Damptryksprojectet fra Mølleaaen, ligesom der ogsaa fremlagdes en Skrivelse fra Mølleier Weis, hvori han paa dHr. English & Sønssens Begne udtalte, at nævnte Firma agtede i Januar Maaned 1870 at gjøre Byraadet Tilbud om Doertagelsen i Entrepriise af Udsørelsen af et Vandværk for Aarhus By, saafremt Byraadet maatte vedtage en Udsættelse af den endelige Beslutning i Vandværksagen til efter nævnte Tidsfrist. Endelig fremlagdes et af Ingenieur Obel udarbejdet Rivellement med Doerslag over et Reservoerbassin i Silistriabalen til at rumme 252,000 Tdr. Vand og til en Beføstning af 7,000 Rdl. Efter endt Discussion blev Sagen sat under Afstemning. Det af Nørss stillede Forslag om at udsætte Sagen i eet Aar blev af Forslagsstilleren senere modificeret derhen, at Udsættelsen skulde stee „indtil videre“. Ved Afstemningen faldt dette Forslag med 9 Stemmer: (Vech, Broge, Funch, Hammerich, Holm, Riisberg, Mørk, Schmidten og Wisling) imod 8 (Baeß, Gamst, Gerdes, Høyer, Jensen, Nørss, Warming og Drum). — Dernæst blev sat under Afstemning et af Mørk stillet Forslag om Udsættelse af Sagen til 1ste Febr. 1870, hvilket blev vedtaget med 9 Stemmer mod 8; for samme stemte: Baeß, Gamst, Gerdes, Høyer, Jensen, Mørk, Nørss, Warming og Drum; — Vech, Broge, Funch, Hammerich, Holm, Riisberg, Schmidten og Wisling stemte for en Afgjørelse af Sagen strax. (See Mødet 23de December).

Fraværende vare Göggsche, Lassen og Nielsen.

Mødet den 23de December.

^{80-81/1867.} Paa en Forespørgsel fra den Landvæsencommission, der er nedsat til Behandling af Spørgsmaalet om Nedlæggelsen af Aarhus Vandmølle eller Sænkningen af Flodemalet i Mølleaaen, om hvorvidt Planen til et Vandværk for Aarhus By fra Møllebakken var opgivet, besluttede man at svare, at da Sagen om Anlægget af et Vandværk var udsat til 1ste Februar 1870, saae man sig for Diebliffet ikke istand til at afgioe noget endeligt Svar.

^{196/1868.} Et af det nedsatte Udvalg udfærdiget Skjøde paa den af Communen til Aarhus Svineslagteri solgte Plads i Grønland blev underkreuet.

^{59/1869.} Behandlingen af en Indstilling fra Udvalget for Veivæsenet om en Gangsti fra Rystbæklædningen til Gangstien Nord for Trøiborg blev udsat.

^{167^b/1869.} Ligeledes Spørgsmaalet om Brolægning af Borrebækken fra Munkesport til Parabiisgade.

^{190/1869.} Efter Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet om Bortgivelse af Tillægslønning med Bolig og Brændsel for en Lærer paa ældst Gage i Anledning af en ny Lærerposts Oprettelse, vedtog man at indstille til Skoledirectionens Approbation, at der maatte tilstaaes Lærer Nielsen Bolig og Brændsel som gift Lærer; Lærer Friis et Tillæg af 25 Rdl., Lærer Michaelsen 50 Rdl., Lærer Madsen 35 Rdl. og Lærer Handest 40 Rdl.

Idet den faste Løn for Sidstnævnte forhøiedes til 240 Rdl., indbrøges det ham tilstaaede Tillæg af 40 Rdl. som Syngelærer, og Sangunderretningen ordnes saaledes, at den kommer ind under de lovbestemte 36 Timers ugentlige Underviisning.

Samtlige Tillæg og Emolumenter beregnedes fra 1ste September 1869.

Endvidere vedtoges det, at Ekstralønningen til Lærer Launh 80 Rdl. og Lærer Meyer 40 Rdl. for Gymnastik, ved Vacance indbrages under de faste Lønninger.

^{205/1869.} Paa Andragende derom fra dHrr. Götsche, Lassen og Riisberg fritoges disse for deres Hverv som Medlemmer af Byraadet fra den Tid at regne, til hvilken der efter Rktaar 1870 kunde blive valgt andre Medlemmer af den høistbetsatte Bælgerklasse i deres Sted.

^{212/1869.} Efter Politimesterens Indstilling vedtoges det fra 1ste Januar 1870 at overdrage Udsørelsen af Renovationen i Genhold til de vedtagne Conditioner til den hidtilværende Renovationsmand M. Olsen for 800 Rdl. aarlig, da hans Licitationsbud var det laveste.

^{228/1869.} Til som Rodemestre at forrette Tjeneste ved den 1ste Februar 1870 stedfindende Folketælling valgtes 26 af det nedsatte Udvalg foreslaaede Næringsdrivende. — Tillige vedtog man at tilskrive Bihy Sogneraad, at man agtede under Folketællingen at medtage den Deel af Garnisonen, der er henlagt paa Sukkerhuset.

^{237 og 246/1869.} I Anledning af et Andragende fra Eieren af Thingsskov Kro om at maatte drive Detailhandel der, uagtet Afstanden fra Aarhuus ikke er saa stor, som lovbefalet, og et lignende Andragende fra Smed Anders Petersen om Ret til at drive Høsterhandel i Viby, havde Ministeriet begjæret Byraadets Erklæring.

Man besluttede for Ministeriet at udtale, at Byraadet aldeles bestemt maatte holde paa, at den Grændse af en Mil fra Rjbstaden, der

af Loven er dragen, og indenfor hvilken sliq Handel ikke maa finde Sted, ikke overskredes i disse Tilfælde.

²⁴¹/₁₈₆₉. Det vedtoges eenstemmigt at ansætte Doerkanoneer J. J. Hoppe som fast Havnefoged og at meddele ham Beskikkelse som saadan fra 1ste Januar 1870 at regne.

²⁴⁵/₁₈₆₉. Et Andragende fra Snekfersvend Dambmann om at erholde Indfødsret anbefalede.
